

**PARLEMENT DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2012-2013

16 JANVIER 2013

PROJET D'ORDONNANCE

**modifiant le Code bruxellois
de l'aménagement du territoire**

RAPPORT

fait au nom de la commission
de l'Aménagement du Territoire,
de l'Urbanisme et de la Politique foncière

par Mme Julie de GROOTE (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Mohamed Azzouzi, Mohammadi Chahid, Mme Olivia P'tito, M. Alain Maron, Mmes Marie Nagy, Viviane Teitelbaum, Cécile Jodogne, Gisèle Mandaila, Julie de Groote, M. Jef Van Damme, Mme Annemie Maes.

Membres suppléants : MM. Aziz Albishari, René Coppens.

Autres membres : Mmes Carla Dejonghe, Béatrice Fraiteur, M. Jamal Ikazban, Mme Martine Payfa.

Voir :

Document du Parlement :
A-335/1 – 2012/2013 : Projet d'ordonnance.

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2012-2013

16 JANUARI 2013

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**houdende wijziging van het Brussels Wetboek
van Ruimtelijke Ordening**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor de Ruimtelijke Ordening,
de Stedenbouw en het Grondbeleid

door mevrouw Julie de GROOTE (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Mohamed Azzouzi, Mohammadi Chahid, mevr. Olivia P'tito, de heer Alain Maron, mevr. Marie Nagy, mevr. Viviane Teitelbaum, mevr. Cécile Jodogne, mevr. Gisèle Mandaila, mevr. Julie de Groote, de heer Jef Van Damme, mevr. Annemie Maes.

Plaatsvervangers : de heren Aziz Albishari, René Coppens.

Andere leden : mevr. Carla Dejonghe, mevr. Béatrice Fraiteur, de heer Jamal Ikazban, mevr. Martine Payfa.

Zie :

Stuk van het Parlement :
A-335/1 – 2012/2013 : Ontwerp van ordonnantie.

I. Exposé du Ministre-Président Charles Picqué

Le Ministre-Président a tenu devant les commissaires le discours suivant :

« L'ordonnance modifiant le Code bruxellois de l'aménagement du territoire (CoBAT) en matière de conservation du patrimoine présentée aux membres de cette assemblée a été approuvée par le Gouvernement le 25 octobre dernier.

L'objectif de cette nouvelle modification est d'en améliorer les qualités et de garantir une conservation optimale du patrimoine.

De manière synthétique, on peut résumer les modifications proposées de la manière suivante. Le Gouvernement a souhaité :

- confirmer l'importance du rôle de la sensibilisation du public dans les politiques de conservation du patrimoine;
- confirmer le rôle de la Commission royale des monuments et sites (CRMS) dans la gestion du patrimoine classé tout en renforçant sa responsabilisation dans le cadre des avis qu'elle émet;
- renforcer et améliorer l'outil de simplification et de conservation optimale du patrimoine classé qu'est le « plan de gestion patrimoniale » mis en place lors d'une réforme précédente du CoBAT (2009).

Ces vingt dernières années, l'accent a surtout été mis sur le renforcement de la protection du patrimoine : nous sommes passés d'environ 450 biens classés en 1993 à plus de 4.500 bâtiments protégés aujourd'hui (pris isolément ou dans des ensembles plus ou moins grands) et plus de 280 sites semi-naturels ou parcs protégés sur l'ensemble du territoire de la Région !

Ce patrimoine doit à présent être géré, conservé, restauré, réhabilité parfois et cela doit se faire en regard des nouveaux défis auxquels la Région se confronte : celui de l'explosion démographique en est un, mais celui de l'environnement et de l'amélioration des performances énergétiques en est un autre qui touche tout le bâti bruxellois et donc aussi son patrimoine, qu'il soit protégé ou non.

Le CoBAT avait déjà été adapté à plusieurs reprises dans ce sens : après l'adoption du permis unique en 2003, de nouveaux outils de gestion comme le plan de gestion patrimoniale ont été mis en place en 2009.

I. Uiteenzetting van Minister-Président Charles Picqué

De Minister-President heeft voor de commissie de volgende uiteenzetting gehouden :

« Op 25 oktober van vorig jaar hechtte de Regering haar goedkeuring aan de ordonnantie die vandaag wordt voorgelegd aan de leden van deze vergadering en die ertoe strekt wijzigingen aan te brengen aan het BWRO in verband met het behoud van het erfgoed.

Deze nieuwe wijziging beoogt een kwalitatieve verbetering door te voeren en een optimaal behoud van het erfgoed te waarborgen.

De voorgestelde wijzigingen kunnen als volgt worden samengevat. De Regering wilde :

- de belangrijke rol van de sensibilisering van het publiek bevestigen binnen het beleid tot behoud van het erfgoed;
- de rol bevestigen die de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen vervult bij het beheer van het beschermd erfgoed en haar tegelijk sterker responsabiliseren in het kader van de adviezen die zij uitbrengt;
- het « beheersplan voor erfgoed », dat was ingevoerd bij een vorige hervorming van het BWRO (2009), versterken en verbeteren als instrument voor vereenvoudiging en een optimaal behoud van het beschermd erfgoed.

De voorbije twintig jaar lag de nadruk vooral op een sterkere bescherming van het erfgoed : daar waar we in 1993 aan ongeveer vierhonderdvijftig beschermde goederen zaten, zijn er vandaag over het ganse Gewest meer dan vierduizend vijfhonderd gebouwen (afzonderlijk beschouwd of deel uitmakend van een min of meer groot geheel) en ruim tweehonderd tachtig semi-natuurlijke landschappen en parken beschermd !

Vandaag komt het erop aan dit erfgoed te beheren, te bewaren, te restaureren en in sommige gevallen te renoveren. Daarbij dienen we rekening te houden met de nieuwe uitdagingen waar ons Gewest voor staat : de bevolkingsexplosie is er daar één van, maar daarnaast moeten we ook aandacht hebben voor het leefmilieu en zorgen voor betere energieprestaties. Deze laatste uitdaging belangt alle Brusselse gebouwen aan en dus ook ons erfgoed, of dit nu beschermd is of niet.

Het BWRO werd al meermaals in die zin aangepast : na de goedkeuring van de unieke vergunning in 2003 werden in 2009 een paar nieuwe beheersinstrumenten ingevoerd, waaronder het beheersplan voor erfgoed.

Aujourd'hui nous allons encore un peu plus loin en améliorant les outils à notre disposition.

1. La sensibilisation au patrimoine

Depuis presque vingt-cinq ans, la Région bruxelloise organise des actions de sensibilisation pour promouvoir son patrimoine. Les désormais incontournables « Journées du Patrimoine » drainent chaque année plusieurs dizaines de milliers de personnes à la rencontre de bâtiments et de sites qui ouvrent exceptionnellement leurs portes ou leurs grilles pour le plus grand plaisir des amateurs du grand public, belge et étranger.

De nombreuses autres actions se sont développées parallèlement, certaines dirigées vers le jeune public, d'autres adressées à un public d'amateurs éclairés. Des modules d'animations ont notamment été mis sur pied à destination des écoles (tels que les Classes du Patrimoine) et le succès qu'ils rencontrent démontre l'intérêt notamment du jeune public.

Ce travail fondamental est désormais reconnu par le texte de loi qui est soumis aujourd'hui au Parlement qui l'identifie comme un des axes majeurs et prioritaires de la conservation du patrimoine, à côté de sa connaissance, de sa protection et de sa restauration dans les règles de l'art.

Cette mission est dorénavant identifiée comme une des missions prioritaires de la Région en matière de conservation du patrimoine.

Le nombre de publications éditées par la Région, d'expositions organisées ou soutenues par la Région, d'actions pédagogiques mises en place dans les écoles, et leur succès, démontrent l'impact de ces actions et leur place essentielle au sein des politiques de conservation du patrimoine. La Région s'engage à perpétuer ces actions et ce, en parfaite adéquation avec les recommandations internationales en la matière (cf. Convention de Grenade de 1985).

La Région s'engage ainsi à encourager le respect et l'attachement de la population à son patrimoine culturel et naturel et à promouvoir et à encourager sur son territoire la promotion de politiques d'information et de sensibilisation du public à la protection du patrimoine et à sa valorisation. Le patrimoine est en effet reconnu tant comme élément d'identité culturelle que comme source d'inspiration et de créativité pour les générations présentes et futures.

Je tiens enfin à rassurer Mesdames et Messieurs les députés que cette inscription de la sensibilisation dans le CoBAT ne va pas générer d'augmentation du budget alloué à cette politique : l'ordonnance du budget prévoit déjà depuis de nombreuses années un budget spécifique pour couvrir ces actions. L'intégration des actions de sensibilisation dans la législation ne fait qu'en renforcer la légitimité parmi les missions de la Région.

Vandaag gaan we nog een stapje verder met de verbetering van de beschikbare instrumenten.

1. De sensibilisering voor het erfgoed

Al bijna vijftientig jaar doet het Brussels Gewest aan sensibilisering om zijn erfgoed te promoten. De « Open Monumentendagen », die inmiddels uitgegroeid zijn tot een vaste afspraak, laten ieder jaar tienduizenden bezoekers kennis maken met gebouwen en landschappen die uitzonderlijk hun deuren of poorten openen tot groot jolijt van het grote publiek, dat afkomstig is uit zowel binnen- als buitenland.

Daarnaast zijn er nog tal van andere initiatieven ontwikkeld, sommige bestemd voor een jong publiek, andere dan weer voor bevlogen liefhebbers. Verder worden er ook specifieke activiteiten ingericht voor scholen (zoals de Erfgoedklassen). Uit het succes hiervan blijkt duidelijk hoe waardevol deze zijn voor het jonge publiek.

De wettekst die vandaag aan het Parlement wordt voorgelegd, erkent dit fundamentele werk en bestempelt het, naast kennis, bescherming en restauratie volgens de regels van de kunst, als één van de prioritaire krachtlijnen om het erfgoed in stand te houden.

Deze opdracht wordt voortaan vastgelegd als één van de prioritaire opdrachten van het Gewest met het oog op het behoud van het erfgoed.

Het aantal publicaties uitgegeven door het Gewest, het aantal tentoonstellingen georganiseerd of gesteund door het Gewest, het aantal pedagogische acties in de scholen, en het succes dat deze initiatieven telkens hebben gekend, tonen aan hoe groot hun weerslag is en welke plaats zij ondertussen innemen in het beleid tot behoud van het erfgoed. Het Gewest verbindt zich ertoe deze inspanning verder te zetten en te laten aansluiten bij de internationale aanbevelingen ter zake (cf. Conventie van Granada van 1985).

Het Gewest verbindt er zich eveneens toe het respect en de gehechtheid van de bevolking aan het cultureel en natuurlijk erfgoed aan te moedigen en op zijn grondgebied de informatie en de sensibilisering van het publiek voor de bescherming en de opwaardering van het patrimonium te stimuleren. Het erfgoed is immers een algemeen erkend element van culturele identiteit en een bron van inspiratie en creativiteit voor de huidige en toekomstige generaties.

Ten slotte wens ik ook de Dames en Heren Volksvertegenwoordigers gerust te stellen dat het feit dat we deze sensibilisering inschrijven in het BWRO niet zal leiden tot een toename van het budget dat aan dit beleid wordt besteed : de begrotingsordonnantie bepaalt al jaren een specifiek budget om deze acties te dekken. Als deze sensibiliseringsacties worden toegevoegd aan de wetgeving, dan versterkt dat alleen maar hun legitimiteit binnen het opdrachtenpakket van het Gewest.

2. Le rôle de la CRMS

Le rôle de la CRMS et son pouvoir font, depuis quelque temps, l'objet de discussions, vu la portée des avis de la CRMS et les conséquences importantes qu'ils génèrent sur les projets et les propriétaires des biens classés.

L'expertise que les dix-huit membres spécialisés dans le domaine du patrimoine qui composent cette Commission apporte au Gouvernement et à son administration, dans le cadre de la gestion des permis d'urbanisme portant sur des biens protégés, une garantie de conservation optimale de notre héritage culturel.

C'est pourquoi le Gouvernement a souhaité confirmer le rôle de la CRMS et en renforcer la portée en lui donnant l'occasion de prendre ses responsabilités par rapport aux avis qu'elle émet et ce dans toute la diversité des membres qui la composent.

Le caractère conforme de l'avis de la CRMS sur les interventions proposées sur les biens protégés est confirmé. Mais, vu ce caractère conforme, il est demandé à la Commission de bien prendre conscience de la portée de ses avis et de se prononcer selon des règles de proportion renforcées.

C'est ainsi que les règles de quorum et de majorité sont revues pour atteindre la proportion de deux tiers dans les deux cas.

Par ailleurs, on a aussi régulièrement constaté que les avis de la Commission n'étaient pas toujours très clairs quant aux conditions qu'ils imposeraient. Il est demandé que les éventuelles conditions que souhaiterait imposer la CRMS dans ses avis favorables soient énoncées de manière claire et précise pour bénéficier du caractère « liant » de l'avis.

3. Le plan de gestion patrimoniale

L'ordonnance du 14 mai 2009 modifiant certaines dispositions du CoBAT a instauré les « plans de gestion patrimoniale ».

Ce nouvel instrument permet de prévoir et de réaliser une gestion cohérente et simplifiée d'ensembles bâtis ou naturels classés d'une certaine ampleur.

Il s'agit principalement d'ensembles constitués de propriétés dont les caractéristiques architecturales sont répétitives, comme les cités-jardins, mais aussi des copropriétés comme les immeubles à étages multiples (abritant appartements

2. De rol van de KCML

De rol van de KCML en de macht die de commissie bezit, staan sinds enige tijd ter discussie wegens de draagwijdte van de adviezen die de KCML verleent en de verstrekkende gevolgen die ze meebrengen voor de projecten en de eigenaars van beschermde goederen.

De expertise die de 18 erfgoed specialisten waaruit de Commissie samengesteld is, meebrengt voor de Regering en haar administratie in het kader van het beheer van de stedenbouwkundige vergunningen betreffende de beschermde goederen, vormt een garantie voor een optimaal behoud van ons cultureel erfgoed.

Om die reden heeft de Regering de rol van de KCML willen bevestigen en de draagwijdte ervan vergroten door haar de mogelijkheid te bieden haar verantwoordelijkheid op te nemen ten aanzien van de adviezen die ze verleent en dat in alle verscheidenheid van de leden die er deel van uitmaken.

Het eensluidend karakter van het advies van de KCML betreffende de ingrepen die voorgesteld worden aan beschermde goederen wordt bevestigd. Maar gelet op dit eensluidend karakter, wordt aan de Commissie gevraagd om zich terdege bewust te zijn van de draagwijdte van haar adviezen en zich uit te spreken op grond van strengere proportionaliteitsregels.

Zo werden de regels inzake quorum en meerderheid herzien, waardoor nu in beide gevallen een verhouding van 2/3 vereist is.

Bovendien heeft men regelmatig vastgesteld dat de adviezen van de Commissie niet altijd duidelijk zijn wat de voorwaarden betreft die erin opgelegd worden. Er wordt gevraagd dat de eventuele voorwaarden die de KCML zou willen opleggen in de gunstige adviezen die ze verleent, klaar en duidelijk geformuleerd worden om het « bindend » karakter van het advies te genieten.

3. Het plan voor erfgoedbeheer

De ordonnantie van 14 mei 2009 tot wijziging van bepaalde bepalingen van het BWRO stelde « beheersplannen voor erfgoed » in.

Dit nieuwe instrument biedt de mogelijkheid tot een samenhangend en vereenvoudigd beheer van gebouwde of natuurlijke gehelen die enige vorm van bescherming genieten.

Het betreft in hoofdzaak gehelen die bestaan uit eigendommen met repetitieve architecturale kenmerken, zoals de tuinvijken, maar ook mede-eigendommen zoals gebouwen met meerdere verdiepingen (met appartementen of kanto-

ments ou bureaux) qui sont également confrontés aux mêmes problèmes qui peuvent être résolus de la même façon.

Enfin, cet outil permettra également de simplifier les procédures dans la gestion des parcs urbains qui nécessite également une répétition d'actions qui peuvent être anticipées et, dès lors, dont la procédure peut être simplifiée.

La pertinence de cet outil mis en place en 2009 est confirmée mais la mise en œuvre étant balbutiante, le Gouvernement a saisi l'occasion d'en revoir les contours pour l'améliorer encore.

La Région pourra par exemple dorénavant décider de l'élaborer soit d'initiative soit à la demande d'un tiers gestionnaire et ainsi encourager une conservation optimale de tel ensemble ou site tout en simplifiant les procédures administratives.

Tout bénéfique pour des ensembles et sites majeurs de notre patrimoine régional.

L'articulation avec les différentes ordonnances régionales qui s'appliquent à ce type de biens est également dorénavant mieux définie dans le cadre du plan de gestion patrimoniale :

- la recherche d'un équilibre entre conservation optimale du patrimoine et nécessaire amélioration des performances énergétiques des bâtiments est ainsi inscrite dans le texte de loi et confirme la volonté du Gouvernement de s'y engager;
- la transposition de la directive européenne relative aux incidences des projets sur l'environnement est également mieux assurée suite aux dernières décisions juridiques en la matière.

L'exposé des motifs détaille les motivations des différentes modifications apportées au texte du CoBAT que je viens de vous résumer et leur articulation avec les textes de loi en vigueur par ailleurs.

Il me reste à vous expliquer comment ce texte a évolué au gré des différents avis des instances consultées.

Le Gouvernement a recueilli l'avis du Conseil économique et social, du Conseil de l'Environnement, et de la Commission régionale de développement (CRD). La CRMS a également été consultée car les modifications la concernaient mais sans que cela ne soit exigé par un quelconque texte de loi.

Le texte a été retravaillé en fonction des remarques de ces différentes instances et ensuite soumis à l'avis de la sec-

ren) die eveneens te kampen hebben met dit soort problemen, dat op dezelfde wijze opgelost kan worden.

Ten slotte wordt het met dit instrument ook mogelijk de procedures te vereenvoudigen bij het beheer van stadsparken, waarbij ook een herhaling van handelingen vereist is waarop geanticipeerd kan worden en waarvan de procedure dus kan worden vereenvoudigd.

De pertinentie van dit instrument dat in 2009 is ingevoerd, is hiermee bevestigd, maar aangezien de uitvoering slechts haperend op gang kwam, heeft de Regering van deze gelegenheid gebruik gemaakt om de contouren ervan te herzien om het te verbeteren.

Het Gewest kan bijvoorbeeld beslissen het plan, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van een derde beheerder uit te werken, en hiermee een optimale bewaring van het geheel of het landschap aan te moedigen en tegelijk de hieraan verbonden administratieve procedures te vereenvoudigen.

Dit komt alleen maar ten goede aan de grote gehelen en landschappen van ons gewestelijk erfgoed.

De wisselwerking met de verschillende gewestelijke ordonnances die op dit type van goederen van toepassing zijn, is voortaan ook beter omschreven in de context van het plan voor erfgoedbeheer :

- het streven naar een evenwicht tussen een optimale bewaring van het erfgoed en de noodzakelijke verbetering van de energieperformantie van de gebouwen staat voortaan ingeschreven in de wettekst, waarmee de Regering haar engagement ter zake bevestigt;
- de omzetting van de Europese richtlijn met betrekking tot de effecten van projecten op het leefmilieu is eveneens grondiger ingevolge de recentste juridische beslissingen hierover.

De artikelsgewijze toelichting motiveert in detail de aanpassingen aan de tekst van het BWRO zoals ik deze voor u heb samengevat en de wijze waarop deze samenhangen met andere wetteksten.

Hierna is het belangrijk dat ik u een toelichting geef bij de wijze waarop de tekst geëvolueerd is in functie van de verschillende adviezen van de geraadpleegde instanties.

De Regering kreeg een advies van de Economische en Sociale Raad, van de Milieuraad en van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC). De KCML werd eveneens geraadpleegd omdat de aanpassingen haar aanbelangen, ook al was dit bij wet niet vereist.

De tekst werd herwerkt in functie van de opmerkingen van deze verschillende instanties en vervolgens voorgelegd

tion de législation du Conseil d'Etat, avis qui a également entraîné certaines évolutions que je vais vous exposer.

L'évolution du texte concerne principalement la procédure d'élaboration des plans de gestion patrimoniale et l'encadrement des avis de la CRMS. Les parties concernant la sensibilisation n'ont pas changé depuis le début du processus.

Vous vous souviendrez que le CoBAT adopté en 2009 avait mis en place un plan de gestion patrimoniale adopté par le fonctionnaire délégué et non par le Gouvernement et ce, à la demande de votre assemblée.

Le plan de gestion patrimoniale prenait dès lors un statut similaire à un « super permis unique » qui permettait un éventuel recours au Gouvernement.

Entre-temps, l'ordonnance relative à la conservation de la nature a été adoptée par le Gouvernement et est entrée en vigueur. Comme vous le savez, cette ordonnance prévoit également l'élaboration de plans de gestion pour les sites identifiés soit en réserves naturelles soit en zones Natura 2000. Et il se fait que 95 % des sites concernés par ces plans de gestion nature sont également protégés en vertu des dispositions patrimoniales du CoBAT. Une articulation optimisée entre les deux types d'outils de gestion était indispensable dans l'objectif de simplification administrative.

D'autant que l'outil mis en place par le CoBAT est justement un outil de simplification, puisque les actes et travaux qui y seront décrits peuvent être soit dispensés de permis d'urbanisme, soit dispensés d'avis de diverses instances, ce qui en raccourcit d'emblée les délais.

Par ailleurs, la portée potentielle du plan de gestion patrimoniale est malgré tout supérieure à celle d'un « super permis » puisque le plan pourra également déterminer des modalités de subventionnement des actes et travaux clairement identifiés qui s'écartent éventuellement de l'arrêté de subvention en vigueur (il pourrait par exemple permettre de subventionner, dans des conditions particulières qui seraient décrites, des travaux d'isolation qui permettent de rencontrer le double objectif de conservation du patrimoine et de renforcement des performances énergétiques. Ce type de travaux n'étant actuellement pas visé par l'arrêté de subvention général sur les biens classés). Ce type de décision relève clairement du Gouvernement et non du fonctionnaire délégué.

Le Gouvernement a donc décidé de faire « remonter » la décision de l'adoption du plan de gestion patrimoniale au niveau du Gouvernement.

aan het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State, dat eveneens zorgde voor een aantal evoluties die ik u zal toelichten.

De evolutie van de tekst heeft hoofdzakelijk betrekking op de procedure aan de hand waarvan de plannen voor erfgoedbeheer worden uitgewerkt en de adviezen van de KCML worden omkaderd. De delen met betrekking tot de sensibilisering zijn niet gewijzigd sinds het begin van het hele proces.

U herinnert zich dat het in 2009 goedgekeurde BWRO een beheersplan voor erfgoed invoerde dat moest worden goedgekeurd door de Gemachtigde Ambtenaar en dus niet door de Regering, en dit op vraag van deze vergadering.

Het plan voor erfgoedbeheer kreeg daarmee een statuut van « super-unieke vergunning », die een eventueel beroep bij de Regering mogelijk maakte.

Ondertussen werd de ordonnantie betreffende het natuurbehoud goedgekeurd door de Regering en treedt ze in werking. Zoals u weet, voorziet deze ordonnantie eveneens in de uitwerking van beheersplannen voor landschappen die hetzij in een natuurgebied, hetzij in een Zone Natura 2000 gelegen zijn. Wij stellen vast dat vijftienentwintig procent van deze natuurbeheersplannen ook beschermd zijn krachtens de erfgoedbepalingen van het BWRO. Het was essentieel dat deze beide types van beheersinstrumenten op elkaar werden afgestemd met het oog op een administratieve vereenvoudiging.

En het instrument dat het BWRO instelt, is zonder enige twijfel een element van vereenvoudiging, aangezien de handelingen en werken die erin beschreven staan, hetzij vrijgesteld kunnen worden van een stedenbouwkundige vergunning, hetzij vrijgesteld van het advies van meerdere instanties wat de termijnen onmiddellijk sterk verkort.

Bovendien is de potentiële draagwijdte van het plan voor erfgoedbeheer ondanks alles groter dan deze van een « supervergunning », aangezien het Plan eveneens subsidiëeringsregels kan bepalen voor welomschreven handelingen en werken die eventueel afwijken van het geldende subsidiëeringsbesluit (zo kan het bijvoorbeeld – met een beschrijving van de bijzondere voorwaarden – een subsidiëering mogelijk maken van isolatiewerken die beantwoorden aan de dubbele doelstelling om het erfgoed te bewaren en de energieperformantie te verhogen. Dit soort werken wordt momenteel immers niet omschreven in het algemeen subsidiëeringsbesluit voor beschermde goederen). Dit type beslissing komt duidelijk toe aan de Regering en niet aan de gemachtigde ambtenaar.

Daarom heeft de Regering beslist de goedkeuring van het plan voor erfgoedbeheer « op een hoger niveau te brengen » en de beslissing dus bij de Regering te leggen.

Cette modification fondamentale de statut s'accompagnait dans un premier temps d'une suppression logique du caractère conforme de l'avis de la CRMS sur le plan de gestion pour ne pas lier sans recours possible la décision du Gouvernement.

Pourtant, le champ d'application des plans de gestion patrimoniale est tel (pour rappel, ils peuvent concerner des cités-jardins comme le Logis et Floréal, la Cité Moderne, ou d'autres ensembles cohérents comme la place Royale, la place des Barricades, des parcs importants comme le parc de Bruxelles, le parc du Cinquantenaire, le cimetière du Dieweg, etc) que l'on peut difficilement envisager de supprimer le caractère conforme de la CRMS sur ces biens, tout en le maintenant sur le reste du patrimoine protégé.

Si l'on devait un jour supprimer le caractère conforme de l'avis de la CRMS, c'est l'ensemble du patrimoine classé et pas une partie qui ferait l'objet de mesures de simplification administrative !

Les instances consultées ont plaidé dans ce sens et le Gouvernement a rétabli le caractère conforme de la CRMS, le liant pour l'adoption des plans de gestion patrimoniale.

Le texte soumis au Conseil d'Etat prévoyait toutefois que, dans certaines conditions (en gros de ne pas porter atteinte à la conservation et à l'intégrité du patrimoine protégé concerné), le Gouvernement pouvait écarter certaines conditions imposées par la CRMS.

Le Conseil d'Etat a estimé que les conditions émises par la CRMS faisaient partie intégrante de son avis.

Le texte de l'ordonnance a été revu pour préciser que les règles de double majorité à deux tiers s'appliquaient uniquement aux avis émis par la Commission ayant un caractère conforme et, par ailleurs, que si la Commission souhaitait imposer des conditions (également conformes), elle devait les exprimer de manière explicite.

Par ailleurs, suite à l'avis du Conseil d'Etat, d'autres modifications ont été apportées au texte en ce qui concerne le plan de gestion patrimoniale. Elles concernent le champ d'application des plans, légèrement étendu, les initiateurs potentiels de ces plans ainsi qu'une simplification des étapes de procédure d'élaboration de ces plans.

Mais je propose d'y revenir plus en détail lors de l'analyse des articles de l'ordonnance.

Je vous remercie de votre attention. ».

Aan deze ingrijpende statuutwijziging werd in een eerste fase een logische afschaffing van het eensluidend karakter van het advies van de KCML bij het plan voor erfgoedbeheer verbonden, om de Regeringsbeslissing niet bindend te maken zonder enig mogelijk beroep.

Maar het toepassingsgebied van de plannen voor erfgoedbeheer is zo breed (ter herinnering : ze kunnen betrekking hebben op tuinwijken zoals Le Logis et en Floréal, de Moderne Wijk of andere samenhangende gehelen zoals het Koningsplein, het Barricadenplein, grote parken zoals het Warandepark, het Jubelpark, het Kerkhof van Dieweg enz.) dat het moeilijk is om te overwegen het eensluidend karakter van het advies van de KCML voor deze goederen af te schaffen terwijl het voor de rest van het beschermde erfgoed behouden blijft.

Als het ooit komt tot een afschaffing van het eensluidend karakter van het advies van de KCML, dan moet deze gelden voor het hele beschermde patrimonium en niet voor een deel waarop men een administratieve vereenvoudiging wil toepassen !

De geraadpleegde organen bepleiten deze redenering en de Regering heeft het eensluidend karakter van de KCML hersteld, waarmee het deze een bindende rol verleent bij de goedkeuring van de plannen voor erfgoedbeheer.

De tekst die aan de Raad van State is voorgelegd, bepaalde echter dat de Regering onder bepaalde voorwaarden (in hoofdzaak : de bewaring van het goed en de integriteit van het beschermde erfgoed niet schaden) een aantal door de KCML opgelegde voorwaarden naast zich neer zou kunnen leggen.

De Raad van State stelde evenwel dat de voorwaarden die de KCML oplegt integraal deel uitmaken van haar advies.

De tekst van de ordonnantie werd herzien om duidelijk te bepalen dat de regels voor de dubbele tweederde-meerderheid enkel van toepassing zijn voor adviezen van de Commissie met een eensluidend karakter en derhalve dat indien de Commissie voorwaarden wenst op te leggen (eveneens met een eensluidend karakter), dat zij deze uitdrukkelijk dient te vermelden.

Ingevolge het advies van de Raad van State zijn bovendien andere aanpassingen aangebracht aan de tekst voor wat betreft het plan voor erfgoedbeheer. Deze hebben betrekking op het toepassingsgebied van de Plannen, dat enigszins werd uitgebreid, de mogelijke initiatiefnemers voor deze plannen en een vereenvoudiging van de stappen in de uitwerkingsprocedure voor deze plannen.

Maar ik stel voor dat we hierop meer in detail terugkomen bij de analyse van de artikelen van de ordonnantie.

Ik dank u voor uw aandacht. ».

II. Discussion générale

Mme Julie de Grootte relève le caractère technique des dispositions à l'examen, lesquelles ne devraient dès lors pas soulever de grands développements lors de la discussion générale.

La députée ne peut évidemment qu'appuyer les mesures visant à faciliter l'adoption du plan de gestion patrimoniale. S'il ne constitue certes pas une nouveauté, sa mise en œuvre était jusqu'ici malaisée et il convenait d'y remédier. Ces mesures ne manqueront probablement pas de susciter des questions spécifiques lors de la discussion des articles.

Cette même remarque vaut également pour les dispositions relatives à la CRMS que l'oratrice salue également.

Enfin, Mme de Grootte ne peut qu'insister sur l'importance de la sensibilisation promue par l'ordonnance en projet.

Mme Cécile Jodogne estime qu'il est une bonne chose que l'ordonnance à l'examen clarifie l'enjeu des plans de gestion patrimoniale, qu'ils concernent des biens immobiliers ou des espaces verts.

La députée rappelle par ailleurs les discussions parfois houleuses qui avaient eu lieu dans le cadre de l'examen du projet d'ordonnance relative à la conservation de la nature et lors desquelles s'était posée la question de la hiérarchie des plans « nature » et « patrimoine ». On ne peut dès lors que se réjouir de la solution introduite par le présent texte.

L'oratrice se dit aussi particulièrement sensible à la promotion de la sensibilisation au patrimoine, en se référant notamment à des textes internationalement reconnus en la matière tels que la convention de Grenade.

Mme Jodogne constate enfin que le Ministre-Président répond tant dans son exposé que dans le dispositif-même aux remarques émises par le Conseil d'Etat ou par d'autres instances au sujet de la CRMS, du caractère conforme de son avis et des conditions de sa validité (quorum de présence). Il eut été insensé de supprimer le caractère conforme de l'avis rendu à propos d'un plan de gestion patrimoniale alors que celui-ci dispense de permis toute une série de travaux qui, dans les autres cas, continuent à être soumis à l'avis conforme de la CRMS.

Mme Béatrice Fraiteur se demande si le projet d'ordonnance tel qu'examiné tient compte des remarques formulées par la CRMS dans son dernier avis.

II. Discussion générale

Mevrouw Julie de Grootte wijst op het technische karakter van de te onderzoeken bepalingen, die bijgevolg niet tot lange uiteenzettingen tijdens de algemene bespreking zouden mogen leiden.

De volksvertegenwoordigster kan de maatregelen die er toe strekken de goedkeuring van het beheersplan voor erfgoed te vergemakkelijken natuurlijk alleen maar steunen. Zo'n plan is weliswaar niet nieuw, maar de uitvoering ervan verliep tot nu toe mank en dat moest worden verholpen. De maatregelen zullen waarschijnlijk specifieke vragen oproepen tijdens de artikelsgewijze bespreking.

Dezelfde opmerking geldt ook voor de bepalingen betreffende de KCML, waar de spreekster ook voorstander van is.

Tot slot kan mevrouw de Grootte het belang van de bewustmaking die door de ontworpen ordonnantie wordt bevorderd, enkel onderstrepen.

Mevrouw Cécile Jodogne vindt het een goede zaak dat de besproken ordonnantie verduidelijkt waarover het gaat in de beheersplannen voor erfgoed, of het nu gaat over onroerende goederen dan wel over groene ruimten.

Voorts herinnert de volksvertegenwoordigster aan de soms verhitte discussies die gevoerd werden tijdens de bespreking van het ontwerp van ordonnantie betreffende het natuurbehoud en waarin de kwestie van de hiërarchie van de plannen betreffende de natuur en de plannen betreffende het erfgoed werd aangekaart. Men kan zich dan ook enkel verheugen over de oplossing die het ontwerp van ordonnantie invoert.

De spreekster hecht ook veel belang aan de bevordering van de bewustmaking voor het erfgoed en verwijst onder meer naar internationaal erkende teksten ter zake, zoals het Verdrag van Granada.

Mevrouw Jodogne stelt tot slot vast dat de Minister-Président, zowel in zijn uiteenzetting als in het bepalend gedeelte zelf, de opmerkingen van de Raad van State of andere instanties over de KCML, het eensluidende karakter van haar advies en de desbetreffende geldigheidsvoorwaarden (vereist quorum) beantwoordt. Het zou al te gek zijn te bepalen dat het advies over een beheersplan voor erfgoed niet eensluidend hoeft te zijn, terwijl dat plan een hele reeks werken die in de andere gevallen onderworpen blijven aan het eensluidend advies van de KCML, vrijstelt van de vergunningplicht.

Mevrouw Béatrice Fraiteur vraagt of het voorliggende ontwerp van ordonnantie rekening houdt met de opmerkingen die de KCML in haar laatste advies heeft geformuleerd.

La Commission fait en particulier remarquer que le délai lui imparti pour examiner un projet de plan est insuffisant pour formuler un avis conforme et souhaite que ce délai soit porté à quarante-cinq jours.

A-t-il également été tenu compte du fait que la CRMS demande de préciser que « l'arrêté d'application dit « des travaux de minime importance » [...] ne s'appliquera pas aux biens qui font l'objet d'un plan de gestion patrimoniale » et que « les modalités dont il est question dans l'article 247/7 concernent l'avis conforme de la CRMS sur les plans de gestion patrimoniale arrêtés par le Gouvernement et non pas les demandes de permis délivrés par le fonctionnaire délégué dans le cadre de la procédure du permis unique » ?

Par ailleurs, la députée se demande si la CRMS conserve la possibilité de bloquer un plan qui ne respecterait pas la valeur patrimoniale du site classé concerné.

Mme Annemie Maes déplore le manque de temps dont elle a disposé pour examiner le projet au regard de sa technicité et souhaite qu'à l'avenir, le délai entre la publication d'un texte et son examen en commission soit plus long.

Il s'agissait évidemment de répondre à certaines remarques formulées par le Conseil d'État et notamment de clarifier les rôles respectifs du Gouvernement et du fonctionnaire délégué. Existe-t-il d'autres cas dans lesquels le Gouvernement est compétent à la place du fonctionnaire délégué ou cela vaut-il seulement dans le cas traité dans le projet d'ordonnance ?

À l'instar de Mme Jodogne, la députée rappelle les discussions sérieuses qu'avait suscitées l'examen du projet d'ordonnance relative à la conservation de la nature, notamment sur le fait de savoir quelle législation primait : celle relative au patrimoine ou celle relative à nature. Le problème se pose par exemple pour la Forêt de Soignes. L'ordonnance à l'examen aujourd'hui ouvre une piste puisqu'elle organise une coordination. Comment celle-ci se traduira-t-elle concrètement ?

Enfin, la députée a-t-elle bien compris que lorsque le Gouvernement élabore de sa propre initiative un plan de gestion, il aura une valeur obligatoire. Cela vaut-il par analogie à d'autres plans prévus par une ordonnance, par exemple le plan vélo ?

Mme Olivia P'tito, au nom du groupe PS, accueille très favorablement le projet d'ordonnance.

Il consacre légalement une nouvelle mission relative à la préservation du patrimoine, qui est celle de la sensibilisation du public et particulièrement du jeune public et qui

De KCML merkt in het bijzonder op dat de haar toegemeten termijn om een ontwerp van plan te onderzoeken te kort is om een eensluidend advies op te stellen en wenst dat die termijn verlengd wordt tot vijfenveertig dagen.

Werd er eveneens rekening gehouden met het feit dat de KCML vraagt om te preciseren dat « het uitvoeringsbesluit betreffende de « werken van geringe omvang » [...] niet van toepassing zal zijn op de goederen die het voorwerp van een beheersplan voor erfgoed uitmaken » en dat de « modaliteiten waarvan sprake in artikel 247/7 betrekking hebben op het eensluidend advies van de KCML over de door de regering vastgestelde beheersplannen voor erfgoed en niet op de aanvragen tot vergunningen afgegeven door de gemachtigde ambtenaar in het kader van de procedure betreffende de enige vergunning » ?

Voorts vraagt de volksvertegenwoordigster of de KCML de mogelijkheid behoudt om een plan dat de erfgoedwaarde van het beschermde landschap in kwestie niet eerbiedigt, te blokkeren.

Mevrouw Annemie Maes betreurt dat ze niet genoeg tijd heeft om het zeer technische ontwerp van ordonnantie te onderzoeken en wenst dat er in de toekomst meer tijd verstrijkt tussen de publicatie van een tekst en het onderzoek in commissie.

Het ging er natuurlijk om bepaalde opmerkingen van de Raad van State te beantwoorden en inzonderheid de respectieve rol van de regering en de gemachtigde ambtenaar te verduidelijken. Zijn er andere gevallen waarin de regering bevoegd is in de plaats van de gemachtigde ambtenaar of is dat enkel zo in het geval dan aan de orde is in het ontwerp van ordonnantie ?

Net als mevrouw Jodogne, herinnert de volksvertegenwoordigster aan de verhitte discussies tijdens de bespreking van het ontwerp van ordonnantie betreffende het natuurbehoud, onder meer over de vraag welke wetgeving de overhand heeft : de wetgeving betreffende het erfgoed of de wetgeving betreffende het natuurbehoud. Het probleem rijst bijvoorbeeld voor het Zoniënwoud. Het voorliggende ontwerp van ordonnantie biedt een mogelijkheid, aangezien het voor coördinatie zorgt. Hoe zal dat concreet vertaald worden ?

Heeft de volksvertegenwoordigster tot slot goed begrepen dat het beheersplan dat de regering op eigen initiatief opstelt bindend zal zijn ? Geldt dat bij analogie ook voor andere plannen waarin een ordonnantie voorziet, bijvoorbeeld het fietsplan ?

Namens de PS-fractie is mevrouw Olivia P'tito zeer ingenomen met het ontwerp van ordonnantie.

Het ontwerp van ordonnantie bekrachtigt wettelijk een nieuwe opdracht betreffende de bescherming van het erfgoed, te weten de bewustmaking van het publiek en

s'opère aujourd'hui à travers les Classes du Patrimoine, des publications, des expositions, des actions pédagogiques, ... On ne peut que s'en réjouir; de telles mesures renforcent le respect et l'attachement de la population, à travers les générations, vis-à-vis de notre patrimoine.

Le rôle de la CRMS est par ailleurs confirmé et sa responsabilisation renforcée puisqu'un quorum de présence est désormais requis. Mme Jodogne évoquait à ce propos des débats houleux; ils étaient certes sérieux, mais surtout constructifs.

En définitive, ces différentes mesures visent à permettre la mise en œuvre du plan de gestion patrimoniale de manière cohérente et responsable, y compris dans le chef de la CRMS.

Mme Marie Nagy souligne le mérite du projet d'ordonnance, qui est de clarifier une série de dispositions concernant les avis de la CRMS. Ces avis, en fonction de leur nature et de leurs enjeux, ont suscité des débats par le passé. La solution proposée par le projet d'ordonnance permet de rencontrer les inquiétudes de ceux qui trouvaient que l'avis conforme allait trop loin et donnaient un pouvoir trop important à la CRMS mais aussi les inquiétudes de ceux qui estiment que, de par son expertise et sa mission, la CRMS a un rôle à jouer dans l'examen des différentes questions.

L'équilibre du texte ressort des positions tant de la majorité que de l'opposition. Des échanges ont eu lieu dans la sagesse.

Le groupe Écolo soutient l'idée de renforcer la légitimité des avis de la CRMS et soutient donc les mesures qui accroissent la responsabilisation de la Commission, qui devra s'organiser de manière à avoir un quorum renforcé et de veiller à ce qu'ait lieu une délibération dans laquelle l'ensemble des expertises s'expriment.

Mme Nagy attire respectueusement l'attention du Ministre-Président sur la charge de travail qui pèsera sur la CRMS et se demande si l'assiduité est justement récompensée. S'il est difficile d'exprimer cette demande par temps de crise, elle mérite que le Gouvernement et le ministre compétent y réfléchissent. Le fait d'examiner des dossiers fournis et d'assurer des présences régulières constitue un travail qu'il faut reconnaître. La clarification de l'avis de la CRMS et sa responsabilisation sont l'occasion d'examiner la question de la rémunération.

Mme Nagy salue ensuite le texte qui contient des références à la sensibilisation du public. Ce sujet est important en Région bruxelloise, où la pression est forte sur les éléments patrimoniaux. Inscrire cette sensibilisation dans la Convention de Grenade, c'est lui donner une structure

met name het jonge publiek, wat vandaag gebeurt via de Erfgoedklassen, publicaties, tentoonstellingen, pedagogische acties ... Wij kunnen ons daarover enkel verheugen; dergelijke maatregelen verhogen het respect voor en de verknochtheid van de bevolking aan ons erfgoed, doorheen de generaties.

De rol van de KCML wordt overigens bevestigd en de verantwoordelijkheidszin ervan wordt versterkt omdat er voortaan een quorum opgelegd wordt voor de aanwezigheid. Mevrouw Jodogne maakte gewag van woelige debatten; zij waren zeker ernstig, maar vooral opbouwend.

Uiteindelijk hebben die verschillende maatregelen tot doel dat het Beheersplan voor erfgoed op een coherente en verantwoordelijke wijze kan worden uitgevoerd, ook door de KCML.

Mevrouw Marie Nagy benadrukt dat het ontwerp van ordonnantie de verdienste heeft een aantal bepalingen betreffende de adviezen van de KCML te verduidelijken. In het verleden hebben die adviezen geleid tot debatten, al naar gelang de aard en de uitdagingen die zij inhielden. De oplossing die het ontwerp van ordonnantie voorstelt biedt de mogelijkheid tegemoet te komen aan de bekommernissen van degenen die vonden dat het eensluidend advies te ver ging en te veel macht gaf aan de KCML, maar ook van degenen die vonden dat de KCML door haar deskundigheid en opdracht een rol moet spelen bij het onderzoek van de verschillende vragen.

De tekst is evenwichtig omdat hij rekening houdt met de standpunten van de meerderheid en de oppositie; de gesprekken zijn op een wijze manier verlopen.

De Ecolo-fractie steunt het idee om de wettigheid van de adviezen van de KCML te verhogen en dus ook de maatregelen die de Commissie meer verantwoordelijkheid geven: zij moet zich organiseren met het oog op een hoger quorum en zorgen voor een beraadslaging waarin alle deskundigheid aan bod komt.

Mevrouw Nagy vestigt respectvol de aandacht van de Minister-President op de werkdag die de KCML zal hebben en vraagt zich af of haar toewijding billijk wordt vergoed. Hoewel het moeilijk is dat te vragen in tijden van crisis, wenst zij toch dat de Regering en de bevoegde minister dat onderzoeken. De voorgelegde dossiers onderzoeken en zorgen voor regelmatige aanwezigheid houdt werk in dat moet erkend worden. De verduidelijking van het advies van de KCML en het verhogen van haar verantwoordelijkheid bieden de gelegenheid om de vraag inzake de verloning te stellen.

Mevrouw Nagy uit vervolgens lof voor de tekst, die verwijzingen bevat naar de bewustmaking van het publiek. Dat is belangrijk in het Brussels Gewest, waar de elementen van het erfgoed onderhevig zijn aan sterke druk. Die bewustmaking opnemen in het Verdrag van Granada houdt

reconnue de manière internationale. C'est faire œuvre utile et importante.

À propos de l'articulation des plans de gestion patrimoniaux pour les immeubles ou pour les sites, l'intervenante estime que la solution proposée est celle du bon sens. L'avis conforme est maintenu pour les plans de gestion, mais on clarifie que les permis qui viendraient par la suite pour l'immeuble ne doivent plus faire l'objet de la même procédure. Adopter un plan de gestion suppose une simplification pour la suite. Ceci se fait dans le respect du patrimoine protégé et c'est le mérite du texte proposé.

M. Jef Van Damme note que la proposition est de nature très technique et estime que le texte représente un pas dans la bonne direction en ce qui concerne l'avis de la CRMS. Cet avis est rendu moins contraignant. Il est regrettable qu'on n'ait pas franchi le pas entièrement. Soit l'avis devient non contraignant, soit il reste contraignant. M. Van Damme a le sentiment qu'on a opté pour une solution intermédiaire et préfère un avis dont le Gouvernement fait absolument ce qu'il veut.

Le passé nous apprend en effet que de nombreux dossiers ont été bloqués sur la base d'avis de la CRMS. Cette Commission ne brillait ni par son dynamisme ni par son attitude constructive. Mieux vaut faire confiance au gouvernement, et un avis non contraignant mais étayé suffit largement.

Mme Cécile Jodogne note que l'exposé des motifs et les commentaires du Conseil d'État évoquent clairement la relation entre le plan nature et le Plan de gestion patrimoniale. À part le dernier article, le projet lui-même n'aborde pas cette cohabitation cohérente et complémentaire entre les deux plans qui sont du même niveau.

D'où la question de savoir s'il ne serait pas utile de s'y référer dans l'ordonnance. Certes, à chaque fois ce sont des entités publiques qui sont chargées de mettre les choses en place. Référence est faite à la PEB et aux dérogations possibles mais il n'est pas formellement fait référence dans le texte à une complémentarité obligatoire avec le plan nature.

Mme Olivia P'tito rappelle que les membres de la CRMS sont rémunérés. Ils bénéficient de jetons de présence. Les temps ne sont pas opportuns pour d'éventuelles revalorisations. D'autres motivations existent et il n'est pas possible de tout ramener à des questions matérielles.

Mme Béatrice Fraiteur demande au Gouvernement de confirmer s'il tranche les conflits éventuels entre le plan nature et le plan de gestion.

Le Ministre-Président commence par souligner l'intérêt de la sensibilisation et estime que c'est une bonne chose de l'avoir inscrite au CoBAT comme un objectif politique.

in dat zij een internationaal erkende structuur krijgt, wat nuttig én belangrijk is.

Inzake de samenhang van de ergoedbeheersplannen voor gebouwen of voor landschappen, vindt de spreekster de voorgestelde oplossing verstandig. Het eensluitend advies blijft behouden voor de beheersplannen, maar er wordt verduidelijkt dat de vergunningen die vervolgens worden verstrekt voor het gebouw niet langer dezelfde procedure moeten ondergaan. Een beheersplan aannemen veronderstelt een vereenvoudiging voor het vervolg. Dat gebeurt met respect voor het beschermd patrimonium, en dat is de verdienste van de voorgestelde tekst.

De heer Jef Van Damme noteert dat het voorstel erg technisch van aard is en vindt dat de tekst een stap is in de goede richting voor wat betreft het advies van de KCML. Het advies wordt minder bindend gemaakt. Het is jammer dat niet beslist wordt om de volledige stap te zetten. Ofwel wordt het advies vrijblijvend ofwel blijft het bindend. De heer Van Damme heeft de indruk dat men een tussenoplossing gekozen heeft en verkiest een advies waar de Regering volledig mee doet wat ze wil.

Uit het verleden is immers gebleken dat vele dossiers geblokkeerd werden op basis van adviezen van de KCML. Deze Commissie blonk niet uit door haar dynamisme of haar constructieve houding. Men kan de regering beter vertrouwen en een vrijblijvend maar onderbouwd advies volstaat ruimschoots.

Mevrouw Cécile Jodogne merkt op dat de memorie van toelichting en de opmerkingen van de Raad van State duidelijk wijzen op het verband tussen het natuurplan en het Beheersplan voor erfgoed. Met uitzondering van het laatste artikel, wordt in het ontwerp geen gewag gemaakt van de coherentie en complementariteit tussen de twee plannen, die hetzelfde niveau hebben.

Vandaar de vraag of het niet nuttig zou zijn ernaar te verwijzen in de ordonnantie. Natuurlijk zijn het telkens overheidsinstanties die belast worden met het regelen daarvan. Er wordt verwezen naar het EPC en naar de mogelijke afwijkingen, maar in de tekst wordt niet formeel verwezen naar verplichte complementariteit met het natuurplan.

Mevrouw Olivia P'tito herinnert eraan dat de leden van de KCML bezoldigd worden; zij krijgen presentiegeld. Het is geen goed moment voor eventuele verhogingen, er zijn andere motiveringen en alles kan niet herleid worden tot materiële kwesties.

Mevrouw Béatrice Fraiteur vraagt aan de Regering te bevestigen of zij beslist over eventuele conflicten tussen het natuurplan en het beheersplan.

De Minister-President benadrukt om te beginnen het belang van bewustmaking. Hij vindt het een goede zaak dat te hebben opgenomen in het BWRO als een beleidsdoelstelling.

À propos des remarques formulées par la CRMS sur le projet définitif, le Ministre-Président répond ce qui suit.

Il est question d'un éventuel amendement qui allongera le délai de trente à quarante-cinq jours pour que la CRMS puisse examiner les dossiers d'un Plan de gestion patrimoniale. Le Ministre-Président y est favorable et ceci répond à une des observations du CRMS.

Par crainte de confusion entre les dispenses d'avis octroyés en vertu de l'arrêté de minime importance applicables pour tous les biens classés et le Plan de gestion patrimoniale, qui s'applique à un ensemble particulier, la CRMS demande de préciser que les biens soumis au Plan de gestion patrimoniale échappent à l'arrêté des travaux de minime importance. Le Ministre-Président estime qu'il n'y a pas lieu de suivre cette remarque parce que le Plan de gestion patrimoniale déterminera si l'arrêté « minime importance » s'applique ou non. Ce plan est approuvé par le Gouvernement qui a donc la maîtrise sur cette question.

Par ailleurs, il est demandé de préciser que les modalités de l'avis conforme pour les Plan de gestion patrimoniale s'appliquent également pour les permis uniques. C'est bien prévu par le projet !

Le Ministre-Président explique qu'il a clarifié la portée des avis de la CRMS dans son exposé et s'excuse si Mme Maes n'a pas eu le temps d'examiner les textes de plus près. Une question importante concerne la manière dont les deux plans sont harmonisés entre eux. Depuis que le CoBAT a introduit le principe d'un plan de gestion patrimoniale, l'ordonnance sur la conservation de la nature a été adoptée, et il importe dès lors que les deux types de plans de gestion soient harmonisés entre eux. C'est prévu. À l'instar de Mme Jodogne, le Ministre-Président estime que l'exposé des motifs l'établit assez clairement, même si pas un seul article ne prend cette articulation en considération. Il va sans dire que ces deux plans doivent être harmonisés entre eux, vu que tous deux sont approuvés par le Gouvernement. Il veille à ce qu'il n'y ait pas de contradiction entre les deux plans. La manière dont a été conçue l'ordonnance est suffisante.

Une des pierres angulaires de la discussion était la question d'un avis contraignant ou pas. M. Van Damme a raison d'affirmer que la proposition constitue une solution intermédiaire entre les deux points de vue. On courait le risque que rien ne change, c'est pourquoi il était plus sage d'opter pour un compromis. De la sorte, on évite le maintien de la situation actuelle, qu'il fallait changer. Les deux points de vue sont difficilement conciliables.

Le Ministre-Président prend acte des observations de Mme Nagy. Des jetons de présence existent, mais il est vrai que le travail est parfois fastidieux et c'est pourquoi

Wat de opmerkingen van de KCML betreft, antwoordt de Minister-President het volgende.

Er is sprake van een eventueel amendement waardoor de termijn waarbinnen de KCML de dossiers van een Beheersplan voor erfgoed kan onderzoeken verlengd wordt van dertig tot vijfenveertig dagen.

Uit vrees voor verwarring tussen de vrijstellingen van advies krachtens het besluit inzake de geringe omvang, die van toepassing zijn voor alle beschermde goederen en het Beheersplan voor erfgoed, dat van toepassing is voor een bepaald geheel, vraagt de KCML te verduidelijken dat de goederen die ressorteren onder het Beheersplan voor erfgoed niet ressorteren onder het besluit inzake werken van geringe omvang. De Minister-President vindt dat die opmerking niet moet worden gevolgd, omdat het Beheersplan voor erfgoed zal bepalen of het besluit inzake werken van geringe omvang al dan niet van toepassing is. Dat plan wordt goedgekeurd door de regering, die dus zeggenschap over deze kwestie heeft.

Overigens wordt gevraagd te verduidelijken dat de regels voor het eensluidend advies voor het Beheersplan voor erfgoed eveneens gelden voor de enige vergunningen. Dat is wel degelijk bepaald in het ontwerp.

De Minister-President legt uit dat hij de draagwijdte van de adviezen van de KCML heeft toegelicht in zijn uiteenzetting en verontschuldigt zich indien mevrouw Maes niet de tijd gehad heeft de teksten nader te bestuderen. Een belangrijke vraag betreft de manier waarop de twee plannen op mekaar worden afgestemd. Sinds het BWRO het principe van een beheersplan voor erfgoed invoerde is de ordonnantie over het natuurbehoud goedgekeurd en het is hierbij van belang dat beide soorten beheersplannen op mekaar worden afgestemd. Dit is voorzien. Net zoals mevrouw Jodogne meent de Minister-President dat het duidelijk genoeg bepaald wordt in de toelichting, zelfs indien geen enkel artikel deze afstemming in ogenschouw neemt. Het spreekt voor zich dat deze twee plannen op mekaar moeten worden afgestemd gelet op het feit dat beide plannen door de Regering worden goedgekeurd. Zij ziet er op toe dat er geen tegenstrijdigheid bestaat tussen beide plannen. De manier waarop de ordonnantie werd opgevat volstaat.

Een van de hoekstenen van de discussie was de vraag inzake een al dan niet bindend advies. De heer Van Damme heeft gelijk te zeggen dat het voorstel een tussenoplossing is tussen beide standpunten. Het risico bestond dat niets zou veranderen en daarom was het wijzer om te kiezen voor een compromis. Zo vermijdt men het verder bestaan van de bestaande toestand die moest veranderen. Beide standpunten zijn moeilijk verzoenbaar.

De Minister-President neemt akte van de opmerkingen van mevrouw Nagy. Presentiegelden bestaan nu eenmaal, maar het is een feit dat het werk soms heel wat voeten in de

le Ministre-Président est favorable à l'idée de prolonger les délais.

Mme Julie De Groote explique que rallonger le délai de 30 à 45 jours pour les Plan de gestion patrimoniale suppose une modification à l'article 247/7 qui renvoie à l'article 117, § 2.

Le Ministre-Président propose la formule suivante : « Par dérogation à l'article 177, § 2, la Commission royale des monuments et des sites émet son avis dans les quarante-cinq jours à partir de la notification de la demande par le Gouvernement d'examiner le plan. ».

Mme Viviane Teitelbaum est d'avis qu'il convient de bien préparer l'amendement, sous peine d'une nouvelle modification du CoBAT entre l'exposé des motifs et le texte définitif.

La Présidente répond que la nature du travail des commissaires est d'apporter les modifications qu'ils jugent nécessaires.

Mme Béatrice Fraiteur remercie le Ministre-Président de ses réponses. Celui-ci a évoqué la question de l'articulation entre les plans. Mais *quid* en cas de conflit ?

Le Ministre-Président répond que le Gouvernement tranche. C'est là l'intérêt de faire remonter le Plan de gestion patrimoniale au Gouvernement. Un autre avantage de cette procédure concerne les subsides. La CRMS émet un avis conforme sur les deux plans, mais ce n'est pas sa mission de vérifier la compatibilité entre eux.

III. Discussion des articles et votes

Article 1er

L'article 1er ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 2

Mme Julie de Groote souligne que tant l'article 2 que l'article 6 responsabilisent les membres de la CRMS, tant à travers le quorum de présence requis qu'à travers le contenu de l'avis conforme. L'ordonnance précise aussi que les conditions qui assortissent l'avis doivent être clairement énoncées.

aarde heeft. Bijgevolg schaaft de Minister-President zich achter het voorstel tot verlenging van de termijnen.

Mevrouw Julie De Groote zegt dat de verlenging van de termijn van 30 tot 45 dagen voor het Beheersplan voor erfgoed inhoudt dat artikel 247/7, dat verwijst naar artikel 117, § 2, moet worden gewijzigd.

De Minister-President slet het volgende voor : « In afwijking van artikel 177, § 2, brengt de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen advies uit binnen vijfenveertig dagen vanaf de kennisgeving van het verzoek van de Regering om het plan te wijzigen. ».

Volgens mevrouw Viviane Teitelbaum moet het amendement goed worden voorbereid, zoniet bestaat het gevaar dat men het BWRO weer moet wijzigen tussen het tijdstip van de memorie van toelichting en dat van de definitieve tekst.

De Voorzitter zegt dat het werk van de commissieleden erin bestaat om die wijzigingen aan te brengen welke ze noodzakelijk achten.

Mevrouw Béatrice Fraiteur dankt de Minister-President voor zijn antwoorden. Hij heeft gewezen op de onderlinge afstemming tussen de plannen. Maar wat in geval van tegenstrijdigheid ?

De Minister-President zegt de Regering de knoop zal doorhakken. Vandaar het belang om het Beheersplan voor erfgoed aan de Regering voor te leggen. Een ander voordeel van die procedure heeft betrekking op de subsidies. De KCML brengt een eensluidend advies uit over de twee plannen, maar het is niet haar taak om de onderlinge verenigbaarheid ervan na te gaan.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 2

Mevrouw Julie de Groote benadrukt dat zowel artikel 2 als artikel 6 de leden van de KCML responsabiliseren, zowel via het vereiste aanwezigheidsquorum als via de inhoud van het eensluidend advies. De ordonnantie preciseert ook dat de voorwaarden die met het advies gepaard gaan, duidelijk omschreven moeten worden.

Vote

L'article 2 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 3

L'article 3 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 3 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 4

L'article 4 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 4 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 5

L'article 5 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 5 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Amendement n° 1 insérant un nouvel article 5/1

Mme Olivia P'tito présente et justifie l'amendement n° 1.

Mme Julie de Grootte insiste sur le fait que l'amendement en discussion vise non seulement à la simplification administrative, mais répond également à un souci de cohérence.

Vote

L'amendement n° 1 insérant un nouvel article 5/1 est adopté à l'unanimité des 13 membres présents.

Article 6

L'article 6 ne suscite aucun commentaire.

Stemming

Artikel 2 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 3

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 3 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 4

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 4 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 5 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Amendement nr. 1 tot invoeging van een nieuw artikel 5/1

Mevrouw Olivia P'tito stelt amendement nr. 1 voor en verantwoordt het.

Mevrouw Julie de Grootte benadrukt dat het besproken amendement niet enkel strekt tot administratieve vereenvoudiging, maar ook zorgt voor coherentie.

Stemming

Amendement nr. 1 tot invoeging van een nieuw artikel 5/1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

Artikel 6

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Vote

L'article 6 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 7

L'article 7 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 7 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 8

Mme Julie de Groote partage l'objectif de sensibilisation promu par le présent projet.

Dans son avis, la Commission régionale de Développement soulevait toutefois que « celle-ci trouve son application pour d'autres matières reprises au CoBAT que le seul patrimoine ». La sensibilisation aurait effectivement pu être étendue à d'autres champs couverts par le CoBAT tels que l'architecture et l'urbanisme. Pourquoi le projet à l'examen se concentre-t-il sur le patrimoine ?

Le Ministre-Président explique que de nombreux outils ont été mis en place en termes de patrimoine, qui ont toujours fait l'objet d'une ligne budgétaire. Étendre la sensibilisation à l'architecture et à l'urbanisme engendrerait certaines difficultés tant en termes d'organisation qu'en termes de moyens. Le patrimoine est un domaine dans lequel on a encouragé la sensibilisation du public beaucoup plus que dans le domaine du social, de l'économique, etc.

Vote

L'article 8 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 9

L'article 9 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 9 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 10

L'article 10 ne suscite aucun commentaire.

Stemming

Artikel 6 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 7

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 7 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 8

Mevrouw Julie de Groote deelt de door dit ontwerp bevorderde doelstelling inzake bewustmaking.

Volgens haar, wenste de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie echter dat dit zou gelden voor andere in het BWRO vermelde aangelegenheden dan enkel het erfgoed. Bewustmaking had inderdaad kunnen uitgebreid worden tot andere gebieden zoals architectuur en stedenbouwkunde. Waarom focust het onderzochte ontwerp zich op het erfgoed ?

De Minister-President licht toe dat voorzien werd in vele middelen voor het erfgoed, en dat daarvoor altijd een begrotingslijn aanwezig is. De bewustmaking uitbreiden tot architectuur en stedenbouwkunde zou aanleiding geven tot enkele moeilijkheden, zowel inzake de organisatie als inzake de middelen. Het erfgoed is een gebied waarin bewustmaking van het publiek veel meer werd aangemoedigd dan op sociaal of economisch gebied.

Stemming

Artikel 8 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 9

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 9 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 10

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Vote

L'article 10 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 11

La Présidente précise qu'il y a lieu de remplacer, à l'article 11, les mots « art. 242/6bis » par les mots « art. 242/7 » et, par conséquent, les mots « art. 242/7 », « art. 242/8 », « art. 242/9 », « art. 242/10 », « art. 242/11 », « art. 242/12 », « art. 242/13 » et « art. 242/14 », respectivement par les mots « art. 242/8 », « art. 242/9 », « art. 242/10 », « art. 242/11 », « art. 242/12 », « art. 242/13 », « art. 242/14 » et « art. 242/15 ».

Art. 242/1 (en projet)

Mme Julie de Groote juge important que le Gouvernement puisse fixer, d'initiative, un plan de gestion. Lorsque le Gouvernement le fixe à la requête d'un tiers, ce tiers doit-il démontrer un intérêt ? Une association et l'administration peuvent-elles être considérées comme des tiers ?

Le Ministre-Président répond que l'exigence de l'intérêt à agir n'est pas indiqué mais que c'est toujours le Gouvernement qui statuera sur le bien-fondé de la demande, sur base du rapport de l'administration.

Mme Julie de Groote se demande si le fait de ne pas justifier d'un intérêt ne risque pas de mettre à mal la demande.

Le Ministre-Président répond par la négative. Le Gouvernement d'emblée déterminera l'intérêt de le faire plus que la légitimité de celui qui introduit la demande.

Un danger est évidemment que l'administration soit submergée par la rédaction de rapports justifiant le rejet d'une demande.

Mme Marie Nagy craint par ailleurs que le fait d'inventorier et de catégoriser les raisons justifiant un rejet ne complique le travail.

Le Ministre-Président répond qu'il est effectivement difficile de formuler préalablement les conditions d'un rejet. L'orateur préfère en tout cas prendre le risque d'encombrer (théoriquement) l'administration plutôt que celui d'un libellé imprécis qui serait la porte ouverte à des recours.

Mme Julie de Groote constate que la définition de l'immeuble à étages multiples précise qu'il dépend de plusieurs propriétaires alors que celle de l'ensemble ne le précise pas.

Le Ministre-Président explique que la définition de l'immeuble à étages multiples vise à éviter qu'un propriétaire

Stemming

Artikel 10 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 11

De voorzitter preciseert dat in artikel 11, de woorden « art. 242/6bis » vervangen moeten worden door de woorden « art. 242/7 », en dientengevolge de woorden « art. 242/7 », « art. 242/8 », « art. 242/9 », « art. 242/10 », « art. 242/11 », « art. 242/12 », « art. 242/13 » en « art. 242/14 » respectievelijk door de woorden « art. 242/8 », « art. 242/9 », « art. 242/10 », « art. 242/11 », « art. 242/12 », « art. 242/13 » en « art. 242/15 ».

Art. 242/1 (ontworpen)

Mevrouw Julie de Groote vindt het belangrijk dat de regering op eigen initiatief een beheersplan kan opstellen. Wanneer de regering zo'n plan vaststelt op verzoek van een derde, moet die derde dan een belang aantonen ? Kunnen een vereniging en een bestuur beschouwd worden als derden ?

De Minister-President antwoordt dat het vereiste belang om op te treden niet vermeld wordt, maar dat de regering altijd beslist over de gegrondheid van het verzoek op basis van het verslag van het bestuur.

Mevrouw Julie de Groote vraagt of het niet aantonen van een belang de aanvraag niet op de helling zou kunnen te zetten.

De Minister-President antwoordt ontkennend. De regering zal het belang vooropstellen eerder dan de legitimiteit van de aanvrager.

Het gevaar bestaat wel dat het bestuur door werk overspoeld wordt omdat het rapporten moet opstellen die het verwerpen van een aanvraag verantwoorden.

Mevrouw Marie Nagy vreest overigens dat het inventariseren en het categoriseren van de redenen tot verwerping van de aanvraag, het werk bemoeilijkt.

De Minister-President antwoordt dat het inderdaad moeilijk is om op voorhand de redenen voor een verwerping te bepalen. De spreker loopt in elk geval liever het risico dat het bestuur (in theorie) onder de rapporten bedolven wordt, dan dat een onduidelijke formulering tot beroepen leidt.

Mevrouw Julie de Groote stelt vast dat er in de definitie van « gebouw met meerdere verdiepingen » sprake is van meerdere eigenaars terwijl dat in de definitie van « geheel » niet het geval is.

De Minister-President zegt dat de definitie van een gebouw met meerdere verdiepingen ertoe strekt te voorko-

introduise une demande de permis relative à son seul bien qui modifie la cohérence de l'immeuble pris dans son ensemble. En d'autres termes, elle entend répondre à la diversité d'approches de propriétaires différents occupant un même immeuble.

Art. 242/2 (en projet)

Mme Julie de Groote s'interroge sur l'articulation de l'article avec l'arrêté du 13 novembre 2008 dit « des travaux de minime importance ».

Le Ministre-Président explique que le Gouvernement peut selon le cas décider de l'application ou non dudit arrêté sur l'ensemble concerné par le Plan de gestion patrimoniale.

Mme Julie de Groote se demande s'il n'eût pas été plus clair de l'exprimer de la sorte.

Le Ministre-Président estime que cela n'est pas nécessaire dès lors que ses propos seront repris au rapport.

Art. 242/3 (en projet)

Mme Julie de Groote constate qu'il est ici précisé que lorsque la demande émane de l'administration, elle « établit un rapport circonstancié sur l'intérêt d'établir un plan de gestion ».

Le Ministre-Président explique que l'initiative émane soit du Gouvernement soit d'un tiers et qu'ensuite et dans tous les cas, l'administration établit un rapport.

Art. 242/4 (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Art. 242/5 (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Art. 242/6bis (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Art. 242/7 (en projet)

Le Ministre-Président propose un amendement oral insérant un deuxième alinéa rédigé comme suit : « Par dérogation à l'article 177, § 2, la Commission royale des monuments et des sites émet son avis dans les quarante-cinq jours de la notification de la demande par le Gouvernement ».

Art. 242/8 (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

men dat een eigenaar een vergunningsaanvraag indient met betrekking tot enkel zijn goed die de coherentie van het gebouw in zijn geheel zou wijzigen. Met andere woorden, zij komt tegemoet aan de veelheid van benaderingen van de verschillende eigenaars in hetzelfde gebouw.

Art. 242/2 (ontworpen)

Mevrouw Julie de Groote heeft vragen bij de samenhang tussen het artikel en het besluit van 13 november 2008 over « de werken van geringe omvang ».

De Minister-President legt uit dat de regering naargelang het geval kan beslissen over de al dan niet toepassing van het besluit op het geheel waarop het Beheersplan voor erfgoed betrekking heeft.

Mevrouw Julie de Groote vraagt of het niet beter ware geweest de tekst aldus te formuleren.

De Minister-President meent dat zulks niet nodig is omdat zijn bewoording in het verslag opgenomen zal worden.

Art. 242/3 (ontworpen)

Mevrouw Julie de Groote stelt vast dat hier bepaald wordt dat wanneer de aanvraag uitgaat van het bestuur, dat bestuur « een omstandig verslag over het belang van de opmaak van een beheersplan » opstelt.

De Minister-President legt uit dat het initiatief uitgaat van ofwel de regering ofwel van een derde en dat vervolgens het bestuur in alle gevallen een verslag opstelt.

Art. 242/4 (ontworpen)

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Art. 242/5 (ontworpen)

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Art. 242/6bis (ontworpen)

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Art. 242/7 (ontworpen)

De Minister-President stelt een mondeling amendement voor tot invoeging van een lid luidend als volgt : « In afwijking van artikel 177, § 2, brengt de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen haar advies uit binnen vijftienveertig dagen volgend op de kennisgeving van de adviesaanvraag door de Regering ».

Art. 242/8 (ontworpen)

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Art. 242/9 (en projet)

Mme Annemie Maes constate que « le Gouvernement décide de la modification d'un plan de gestion patrimoniale par arrêté motivé ». Cette décision doit-elle intervenir dans un délai déterminé ou lorsque le Gouvernement le juge utile ?

Mme Cécile Jodogne estime justement intéressant que ces plans n'aient plus de durée de validité et rejoint d'ailleurs les raisons avancées dans l'exposé des motifs. Un plan de gestion doit aux yeux de la députée être permanent jusqu'au moment où on décide de le réformer en raison de l'avènement d'un élément extérieur.

Le Ministre-Président estime effectivement que la durée de validité d'un plan ne peut être limitée. Dans le cas contraire, il faudrait à chaque fois initier une nouvelle procédure à l'échéance. Désormais, une nouvelle procédure ne devra être entamée qu'à l'apparition d'un élément nouveau.

Mme Annemie Maes se demande si l'initiative doit nécessairement émaner du Gouvernement.

Le Ministre-Président répond par la négative.

Mme Julie de Groote s'interroge sur la lourdeur de la procédure de modification. En effet, le futur Plan de gestion patrimoniale ne sera plus limité dans le temps comme c'est le cas actuellement. Il est donc envisageable que les travaux (surtout ceux qui ne sont pas urgents) soient réalisés tard après l'adoption du Plan de gestion patrimoniale. La situation peut alors évoluer, les techniques également. Partant, des modifications des Plan de gestion patrimoniale seront sans doute nécessaires. La procédure de modification ne doit donc pas être trop lourde.

Le Ministre-Président explique que si seule une partie du plan de gestion est concernée par un élément nouveau, seule cette partie-là du plan devra être modifiée.

Un arrêté d'exécution pourrait éventuellement préciser qu'un plan peut être modifié partiellement selon une procédure simplifiée.

Mme Julie de Groote estime que les arrêtés d'exécution devront effectivement introduire une certaine souplesse.

Art. 242/10 (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Art. 242/11 (en projet)

Mme Cécile Jodogne constate que l'exposé des motifs fait clairement référence au plan « nature » et à l'article 119 de l'ordonnance relative à la conservation de la nature. N'y

Art. 242/9 (ontworpen)

Mevrouw Annemie Maes stelt vast dat « de Regering beslist over de wijziging van een beheersplan voor erfgoed bij met redenen omkleed besluit ». Moet die beslissing worden genomen binnen een bepaalde termijn of wanneer de regering dat nuttig acht ?

Mevrouw Cécile Jodogne vindt het precies interessant dat die plannen geen geldigheidsduur meer hebben. Ze is het trouwens eens met de redenen die in de memorie van toelichting worden aangevoerd. Volgens de volksvertegenwoordigster moet een beheersplan geldig blijven tot men beslist om het te herzien, teneinde rekening te houden met een nieuw extern element.

De Minister-President vindt inderdaad dat de geldigheidsduur van een beheersplan niet mag worden beperkt. Zo niet, zou men telkens na het verstrijken van de geldigheidsduur een nieuwe procedure moeten opstarten. Voortaan zal er pas een nieuwe procedure opgestart worden als er zich een nieuw element aandient.

Mevrouw Annemie Maes vraagt of het initiatief noodzakelijk van de regering moet uitgaan.

De Minister-President antwoordt ontkennend.

Mevrouw Julie de Groote vindt de wijzigingsprocedure omslachtig. Het toekomstige Beheersplan voor erfgoed zal niet meer beperkt zijn in de tijd zoals nu het geval is. Men kan zich dus inbeelden dat de werken (vooral de werken die niet dringend zijn) zullen worden uitgevoerd lang nadat het Beheersplan voor erfgoed is goedgekeurd. De toestand kan inmiddels veranderen, de technieken eveneens. Wijzigingen aan het Beheersplan voor erfgoed zullen ongetwijfeld noodzakelijk zijn. De procedure voor de wijziging mag dus niet te omslachtig zijn.

De Minister-President legt uit dat als een nieuw element slechts op een deel van het beheersplan betrekking heeft, enkel dat deel van het plan gewijzigd zal moeten worden.

Een uitvoeringsbesluit zou eventueel kunnen preciseren dat een beheersplan gedeeltelijk gewijzigd kan worden volgens een vereenvoudigde procedure.

Mevrouw Julie de Groote vindt dat de uitvoeringsbesluiten voor een zekere souplesse zullen moeten zorgen.

Art. 242/10 (ontworpen)

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Art. 242/11 (ontworpen)

Mevrouw Cécile Jodogne stelt vast dat de memorie van toelichting duidelijk verwijst naar het « natuurplan » en naar artikel 119 van de ordonnantie betreffende het natuurbe-

aurait-il pas lieu dans le projet d'ordonnance lui-même de se référer audit article et aux mesures mises en place en vue de coordonner plan « nature » et plan « patrimoine » ? Ces dispositions ne devraient-elles pas être intégrées dans le CoBAT ?

Le Ministre-Président préfère renvoyer au rapport en insistant sur la nécessaire coordination à laquelle le Gouvernement veillera. L'orateur estime que ses intentions sont claires et que la mention de la disposition au sein de l'ordonnance relative à la conservation de la nature suffit.

Art. 242/12 (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Art. 242/13 (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Art. 242/14 (en projet)

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Votes

L'amendement oral est adopté à l'unanimité des 13 membres présents.

L'article 11 tel qu'amendé est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 12

L'article 12 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 12 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 13

L'article 13 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 13 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

houd. Zou het niet aangewezen zijn dat het ontwerp van ordonnantie zelf verwijst naar bovengenoemd artikel en naar de maatregelen die zijn ingevoerd om het « natuurplan » en het « erfgoedplan » te coördineren ? Zouden die bepalingen niet geïntegreerd moeten worden in het BWRO ?

De Minister-President verwijst liever naar het verslag en onderstreept de noodzakelijke coördinatie waarop de regering zal toezien. De spreker vindt dat zijn intenties duidelijk zijn en dat de vermelding van de bepaling in de ordonnantie betreffende het natuurbehoud volstaat.

Art. 242/12 (ontworpen)

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Art. 242/13 (ontworpen)

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Art. 242/14 (ontworpen)

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemmingen

Het mondeling amendement wordt aangenomen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

Artikel 11 aldus geamendeerd, wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 12

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 12 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 13

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 13 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Article 14

La Présidente précise que les mots « ou qui omet de respecter » doivent être remplacés par les mots « ou de ne pas respecter ».

Vote

L'article 14, tel que corrigé techniquement, est adopté par 12 voix et 1 abstention.

*Amendements n°s 2 et 3 insérant
les nouveaux articles 14/1 et 14/2*

Mme Olivia P'tito défend conjointement les amendements n°s 2 et 3 et en donne la justification. Ces amendements tiennent compte d'un arrêt de la Cour constitutionnelle de juillet 2012 et rétablissent le contrôle environnemental en bonne et due forme.

Mme Cécile Jodogne estime quant à la forme que d'autres modifications du COBAT seraient souhaitables et que cette modification proposée par amendements n'a rien à voir avec l'objet principal du projet d'ordonnance.

Sur le fond, Mme Jodogne note que l'abrogation d'un PPAS n'a pas les mêmes effets qu'une adoption de PPAS. En cas d'abrogation de PPAS on en revient à la situation du PRAS. Or, celui-ci a été soumis à toutes les études d'incidence. On pourrait se dire que par rapport à la situation projetée, une étude d'incidence est nécessaire. Elle porterait sur les effets de quelque chose qui aurait pu se faire et ne se fera pas. Sans doute est-il indiqué de suivre la Cour constitutionnelle.

Mme Olivia P'tito ajoute que non seulement la Cour constitutionnelle, mais également la Cour de Justice à titre préjudiciel s'est prononcée en ce sens en mars 2012. Sur la forme, l'intervenante entend les remarques formulées par Mme Jodogne. Sur le fond, il ne s'agit pas de tout recommencer. En cas d'abrogation il s'agit de prendre en compte ce qui a été fait.

Le Ministre-Président approuve les amendements.

Mme Cécile Jodogne souligne la lourdeur de l'abrogation d'un PPAS, même sans étude d'incidences. Cela prendra une période de deux ans ! Mme Jodogne demande si des arrêtés d'application pourraient être mis en place pour une procédure plus courte des études d'incidence pour des

Artikel 14

De voorzitter zegt dat de woorden « of nalaat de verordenende voorschriften na te leven » moeten worden vervangen door de woorden « of om de verordenende voorschriften na te leven ».

Stemming

Artikel 14, zoals technisch verbeterd, wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

*Amendementen nrs 2 en 3
die de nieuwe artikelen 14/1 en 14/2 invoegen*

Mevrouw Olivia P'tito licht tegelijk de amendementen nrs 2 en 3 toe. Die amendementen houden rekening met een arrest van het Grondwettelijk Hof van juli 2012 en voeren de milieucontrole opnieuw in.

Mevrouw Cécile Jodogne vindt, wat de vorm betreft, dat andere wijzigingen van het BWRO wenselijk zijn en dat de via deze amendementen voorgestelde wijziging geen verband houdt met het hoofddoel van het ontwerp van ordonnantie.

Betreffende de grond van de zaak, merkt mevrouw Jodogne op dat de opheffing van een BBP niet dezelfde gevolgen heeft als de goedkeuring van een BBP. In geval van opheffing van een BBP, valt men terug op de situatie van het GewOP. Daarvoor zijn evenwel alle mogelijke effectenstudies uitgevoerd. Men zou dus in verband met de vooropgestelde situatie kunnen zeggen dat een effectenstudie noodzakelijk is. Die zou gaan over de gevolgen van iets wat zich zou kunnen voordoen maar zich niet zal voordoen. Het is waarschijnlijk aangewezen om het Grondwettelijk Hof te volgen.

Mevrouw Olivia P'tito voegt eraan toe dat niet alleen het Grondwettelijk Hof, maar eveneens het Hof van Justitie zich prejudicieel in die zin heeft uitgesproken in maart 2012. Wat de vorm betreft, neemt de spreekster nota van de opmerkingen van mevrouw Jodogne. Wat de grond betreft, is het niet de bedoeling om alles opnieuw te beginnen. In geval van opheffing, gaat het erom rekening te houden met wat werd gedaan.

De Minister-President gaat akkoord met de amendementen.

Mevrouw Cécile Jodogne wijst op de omslachtigheid van de opheffing van een BBP, zelfs zonder effectenstudie. Dat zal twee jaar in beslag nemen ! Mevrouw Jodogne vraagt of er uitvoeringsbesluiten kunnen worden uitgevaardigd voor een kortere effectenstudieprocedure in het kader

abrogations de PPAS. Mme Jodogne regrette également l'argent ainsi gaspillé.

Le Ministre-Président répond que ces amendements dépassent le cadre du patrimoine mais qu'il souhaite se mettre à l'abri de la Cour constitutionnelle et de la Cour européenne. On peut effectivement se demander ce que signifie exactement cette nécessité d'avoir une étude d'incidences. Est-ce celle connue dans la législation bruxelloise ? On peut en effet s'imaginer quelque chose de plus ponctuel et de plus ciblé. Pour des raisons d'économie, on pourrait le souhaiter. Par ailleurs, on peut se demander quelles sont les conséquences d'une abrogation. Le Ministre-Président réitère qu'il approuve les amendements. Il vérifiera comment pourra être définie cette étude d'incidences. Pour l'heure, il convient toutefois d'adopter les amendements. Ultérieurement, il verra comment éviter les inconvénients d'une étude trop lourde et coûteuse.

M. Alain Maron relit les justifications des amendements. Il en ressort que les procédures participatives doivent être les mêmes que celles qui ont présidé lors de l'élaboration du PPAS. La lourdeur de la procédure dépend de l'ampleur d'un PPAS. Sur certains PPAS on a de simples rapports. Un principe de réalité jouera.

Votes

L'amendement n° 2, insérant un article 14/1, est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

L'amendement n° 3, insérant un article 14/2, est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

Mme Cécile Jodogne justifie son abstention par le fait que ces amendements sont adoptés en dehors du sujet principal du projet d'ordonnance. Son abstention concerne plus la forme que le fond.

Article 15

L'article 15 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 15 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 16

L'article 16 ne suscite aucun commentaire.

van opheffingen van BBP's. Mevrouw Jodogne betreurt eveneens dat aldus geld verspild wordt.

De Minister-President zegt dat de amendementen het kader van het erfgoed overstijgen. Hij wil zich evenwel beschermen tegen het Grondwettelijk Hof en het Europese Hof. Men kan zich immers afvragen wat de noodzaak om over een effectenstudie te beschikken precies inhoudt. Gaat het over die in de Brusselse wetgeving ? Men kan zich immers iets specifiekers en gericht inbeelden. Om te besparen, zou men dat kunnen wensen. Voorts kan men zich afvragen welk de gevolgen zijn van een opheffing. De Minister-President herhaalt dat hij de amendementen steunt. Hij zal nagaan hoe die effectenstudie kan worden omschreven. Het is thans nodig om de amendementen aan te nemen. Later zal hij nagaan hoe de nadelen van een te omslachtige en dure studie kunnen worden vermeden.

De heer Alain Maron herleest de verantwoordingen van de amendementen. Daaruit blijkt dat de inspraakprocedures dezelfde moeten zijn als die voor de opstelling van het BBP. De omslachtigheid van de procedure hangt af van de omvang van een BBP. Voor sommige BBP's zijn de rapporten eenvoudig. De werkelijkheid zal de doorslag geven.

Stemmingen

Amendement nr. 2 dat een artikel 14/1 invoegt wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Amendement nr. 3 dat een artikel 14/2 invoegt wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Mevrouw Cécile Jodogne verklaart haar onthouding door het feit dat de amendementen geen verband houden met het hoofdonderwerp van het ontwerp van ordonnantie. Haar onthouding heeft meer te maken met de vorm dan de grond van de zaak.

Artikel 15

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 15 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 16

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Vote

L'article 16 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 17

L'article 17 ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 17 est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Article 18

Le Ministre-Président donne lecture de l'article qui permet la mise en oeuvre du CoBAT. Pour l'amendement n° 1 insérant un nouvel article 5/1 qui concerne l'article 175, il est proposé l'amendement oral suivant : « L'article 5/1 entre en vigueur le premier jour qui suit sa publication au *Moniteur belge*. ».

La traduction en néerlandais en est : « Artikel 5/1 treedt in werking de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*. ».

Cet amendement confirme que le fonctionnaire délégué est compétent pour la délivrance des permis uniques. Il serait utile que cet amendement entre en vigueur dès sa publication au *Moniteur*. Cela permet de ne pas suspendre plus longtemps les permis qui sont en cours. Actuellement, les procédures sont suspendues car sans cette confirmation donnée par l'amendement n° 1, le risque existe que les permis soient attaqués devant le Conseil d'État. Référence est faite à ce sujet à l'arrêt de Croy.

Votes

L'amendement oral est adopté par 12 voix et 1 abstention.

L'article 18 tel qu'amendé est adopté par 12 voix et 1 abstention.

IV. Vote sur l'ensemble du projet d'ordonnance

L'ensemble du projet d'ordonnance, tel qu'amendé, est adopté par 12 voix et 1 abstention.

Stemming

Artikel 16 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 17

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 17 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 18

De Minister-President leest het artikel dat de toepassing van het BWRO mogelijk maakt. Voor amendement nr. 1, dat een nieuw artikel 5/1 invoegt, dat artikel 175 betreft, wordt in het Frans het volgende mondelinge amendement voorgesteld : « L'article 5/1 enter en vigueur le premier jour qui suit sa publication au *Moniteur belge*. ».

De vertaling in het Nederlands luidt : « Artikel 5/1 treedt in werking dag die volgt op de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*. ».

Het amendement bevestigt dat de afgevaardigde ambtenaar bevoegd is voor de afgifte van de enige vergunningen. Het zou nuttig zijn dat dit amendement vanaf zijn publicatie in het *Staatsblad* van kracht wordt. Dat maakt het mogelijk om de lopende vergunningen niet langer op te schorten. Momenteel worden de procedures opgeschort want zonder die bevestiging in amendement nr. 1, bestaat het risico dat de vergunningen voor de Raad van State worden betwist. Ter zake wordt verwezen naar het de Croy-arrest.

Stemmingen

Het mondeling amendement wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 18 aldus geamendeerd, wordt aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

IV. Stemming over het gehele ontwerp van ordonnantie

Het ontwerp van ordonnantie, zoals geamendeerd, wordt in zijn geheel aangenomen met 12 stemmen bij 1 onthouding.

– Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.

La Rapporteuse,
Julie de GROOTE

La Présidente,
Marie NAGY

– Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur,
Julie de GROOTE

De Voorzitter,
Marie NAGY

V. Texte adopté par la commission**PROJET D'ORDONNANCE****modifiant le Code bruxellois
de l'aménagement du territoire****CHAPITRE 1er****Modification du Code bruxellois
de l'aménagement du territoire***Article 1er*

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

A l'article 11, § 2 du Code bruxellois de l'aménagement du territoire, il est ajouté un point 5 rédigé comme suit :

« 5. La Commission royale des monuments et des sites ne peut émettre un avis conforme requis par le présent Code ou en vertu de celui-ci que si deux tiers au moins de ses membres sont présents.

Tant que ce quorum de présence n'est pas atteint, de nouvelles réunions peuvent être convoquées avec le même ordre du jour. En ce cas, le délai endéans lequel l'avis conforme doit être émis est prorogé de quinze jours. A défaut de réunir le quorum de présence dans ce délai prorogé, l'avis est réputé favorable. ».

Article 3

L'article 11, § 3, deuxième alinéa du même Code est complété par la phrase suivante :

« Toutefois, les avis conformes requis par le présent Code ou en vertu de celui-ci sont formulés à la majorité des deux tiers des membres présents. ».

Article 4

L'article 98, § 2/2 du même Code est supprimé.

V. Tekst aangenomen door de commissie**ONTWERP VAN ORDONNANTIE****houdende wijziging van het
Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening****HOOFDSTUK 1****Wijziging van het Brussels Wetboek
van Ruimtelijke Ordening***Artikel 1*

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Aan artikel 11, § 2, van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening wordt een punt 5 toegevoegd dat luidt als volgt :

« 5. De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen kan slechts een eensluitend advies uitbrengen dat door of krachtens dit Wetboek is vereist indien minstens twee derde van haar leden aanwezig zijn.

Zolang het aanwezigheidsquorum niet bereikt is, kunnen nieuwe vergaderingen worden samengeroepen met dezelfde agenda. In dat geval, wordt de termijn waarbinnen het eensluitend advies moet worden uitgebracht met vijftien dagen verlengd. Is het aanwezigheidsquorum niet bereikt binnen deze verdagingstermijn, dan wordt het advies geacht positief te zijn. ».

Artikel 3

Artikel 11, § 3, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende zin :

« Eensluitende adviezen die door of krachtens dit Wetboek zijn vereist, worden evenwel geformuleerd bij tweederde meerderheid van de aanwezige leden. ».

Artikel 4

Artikel 98, § 2/2, van hetzelfde Wetboek wordt geschrapt.

Article 5

A l'article 98, § 3, deuxième alinéa du même Code, les mots « dans un plan de gestion patrimoniale visé au § 2/2 » sont remplacés par les mots « dans un plan de gestion patrimoniale visé au chapitre *Vibis* du titre V ».

Article 6 (nouveau)

L'article 175, 4° du même Code, est remplacé par ce qui suit :

« 4° lorsqu'il concerne un bien qui est, en totalité ou en partie, inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé ou en cours de procédure d'inscription ou de classement, que les actes et travaux portent ou non sur les parties de ce bien inscrites sur la liste de sauvegarde ou classées, ou faisant l'objet d'une procédure d'inscription ou de classement; ».

Article 7 (ancien article 6)

A l'article 177, § 2 du même Code, il est ajouté un cinquième alinéa rédigé comme suit :

« Lorsque l'avis conforme de la Commission royale des monuments et des sites est assorti de conditions, celles-ci sont énumérées de façon claire et précise dans le dispositif de cet avis. ».

Article 8 (ancien article 7)

A l'article 177, § 3, deuxième alinéa du même Code, les mots « immeuble classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde » sont remplacés par les mots « bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé ou en cours d'inscription ou de classement ».

Article 9 (ancien article 8)

A l'article 206 du même Code, les modifications suivantes sont apportées :

- a) le point 10° est supprimé;
- b) il est ajouté un point 12 ° rédigé comme suit :

« 12° sensibilisation : toute mesure ayant pour objectif d'éveiller ou d'accroître la sensibilité du public à la protection du patrimoine immobilier notamment par des programmes d'éducation et d'information ainsi que toute mesure visant à favoriser la formation des diverses

Artikel 5

In artikel 98, § 3, tweede lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « in het in § 2/2 bedoelde plan voor erfgoedbeheer » vervangen door de woorden « in een beheersplan voor erfgoed bedoeld in hoofdstuk *Vibis* van titel V ».

Artikel 6 (nieuw)

Artikel 175, 4° van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt :

« wanneer zij betrekking heeft op een goed dat, in zijn totaliteit of voor een gedeelte, ingeschreven is op de bewaarlijst of beschermd is of waarvan de procedure tot inschrijving of bescherming lopend is, of de handelingen of werken al dan niet betrekking hebben op de delen van het goed inschreven op de bewaarlijst of beschermd, of die het voorwerp uitmaken van een procedure tot inschrijving of bescherming; ».

Artikel 7 (oud artikel 6)

In artikel 177, § 2, van hetzelfde Wetboek, wordt een vijfde lid toegevoegd dat luidt als volgt :

« Wanneer het eensluidend advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen gepaard gaat met voorwaarden, dan worden deze duidelijk en nauwkeurig opgesomd in het bepalend gedeelte van dit advies. ».

Artikel 8 (oud artikel 7)

In artikel 177, § 3, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden « beschermd goed of aan een op de bewaarlijst ingeschreven goed » vervangen door de woorden « goed dat is ingeschreven op de bewaarlijst, beschermd is of waarvan de inschrijving of de bescherming gaande is ».

Artikel 9 (oud artikel 8)

In artikel 206 van hetzelfde Wetboek, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- a) het 10° wordt geschrapt;
- b) er wordt een 12 ° toegevoegd dat luidt als volgt :

« 12° sensibilisering : elke maatregel die als doel heeft het bewustzijn van het publiek voor de bescherming van het onroerend erfgoed op te wekken of te vergroten, inzonderheid middels educatie- en informatieprogramma's en iedere andere maatregel om de opleiding te bevorderen

professions et des divers corps de métiers intervenant dans la conservation du patrimoine immobilier et à encourager la recherche scientifique en cette matière. ».

Article 10 (ancien article 9)

À l'article 240, § 1er, deuxième alinéa, les mots « au sens des articles 98, § 2/2 et 206, 10° » sont remplacés par les mots « au sens du chapitre *Vibis* ».

Article 11 (ancien article 10)

L'article 240 du même Code est complété par un paragraphe 5 rédigé comme suit :

« § 5. – Dans les limites des crédits budgétaires, la Région peut organiser elle-même toute mesure de sensibilisation au sens de l'article 206, 12° ou intervenir pour soutenir des initiatives émanant de tiers. Le Gouvernement peut, en outre, accorder des subventions pour toute autre mesure de sensibilisation au sens précité, organisée par une personne physique ou morale. Le Gouvernement est habilité à fixer les règles, de fond et de procédure, régissant l'octroi de ces subventions. ».

Article 12 (ancien article 11)

Dans le titre V du même Code, il est inséré un chapitre *Vibis* rédigé comme suit :

« CHAPITRE *Vibis*. – Plan de gestion patrimoniale

Section Ière. – Généralités

Art. 242/1. § 1er. – Le Gouvernement peut fixer, soit d'initiative, soit à la requête d'un tiers, un plan de gestion patrimoniale déterminant, à propos d'un ensemble, un immeuble à étages multiples ou un site classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde, les objectifs de conservation à atteindre, les moyens et travaux pour y parvenir ainsi que les conditions de gestion globale aux fins d'assurer la conservation harmonieuse de ce bien relevant du patrimoine immobilier concerné.

Pour l'application du présent chapitre, il faut entendre par :

1° ensemble : tout groupe de biens immobiliers qui, outre les caractéristiques définies à l'article 206, 1°, b), présente une répétitivité ou une cohérence importante de ses éléments architecturaux principaux;

2° immeuble à étages multiples : tout immeuble qui dispose de plusieurs étages et présente une répétitivité ou une

ren pour de différentes beroepen en ambachten die een rol spelen in het behoud van het onroerend erfgoed en om het wetenschappelijk onderzoek ter zake aan te moedigen. ».

Artikel 10 (oud artikel 9)

In artikel 240, § 1, tweede lid, worden de woorden « in de zin van de artikelen 98, § 2/2 en 206, 10° » vervangen door de woorden « in de zin van hoofdstuk *Vibis* ».

Artikel 11 (oud artikel 10)

Artikel 240 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een vijfde paragraaf die luidt als volgt :

« § 5. – Binnen de perken van de begrotingskredieten, kan het Gewest zelf iedere sensibiliseringsmaatregel organiseren in de zin van artikel 206, 12° of optreden ter ondersteuning van initiatieven die uitgaan van derden. De Regering kan bovendien subsidies toekennen voor enige andere sensibiliseringsmaatregel in de voormelde zin, georganiseerd door een natuurlijke of rechtspersoon. De Regering is gemachtigd zowel de inhoudelijke als de procedurele regels vast te leggen voor de toekenning van deze subsidies. ».

Artikel 12 (oud artikel 11)

In titel V van hetzelfde Wetboek, wordt een hoofdstuk *Vibis* ingevoegd dat luidt als volgt :

« HOOFDSTUK *Vibis*. – Beheersplan voor erfgoed

Afdeling I. – Algemeen

Art. 242/1. § 1. – De Regering kan, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van een derde, een beheersplan voor erfgoed vaststellen dat, voor een geheel, een gebouw met meerdere verdiepingen of een landschap dat beschermd is of ingeschreven staat op de bewaarlijst, de te verwezenlijken doelstellingen voor het behoud, de middelen en werken om hiertoe te komen en de globale beheersvoorwaarden vaststelt met het oog op een harmonisch behoud van dit goed dat behoort tot het betrokken onroerend vastgoed.

Voor de toepassing van dit hoofdstuk, dient te worden verstaan onder :

1° geheel : elke groep van onroerende goederen die, naast de kenmerken bepaald in artikel 206, 1°, b), tevens een herhaling of een aanzienlijke coherentie van de voornaamste architecturale elementen vertoont;

2° gebouw met meerdere verdiepingen : elk gebouw dat beschikt over meerdere verdiepingen en een herhaling of

cohérence importante de ses éléments architecturaux principaux et qui dépend de plusieurs propriétaires;

3° site : toute œuvre de la nature ou de l'homme ou toute œuvre combinée de l'homme et de la nature qui, outre les caractéristiques définies à l'article 206, 1°, c) présente une répétitivité ou une cohérence importante de ses éléments principaux.

§ 2. – Le Gouvernement arrête la forme, le contenu et la procédure de demande d'élaboration d'un plan de gestion patrimoniale introduite par un tiers.

Si la demande émane de plus d'une personne, la demande indique la personne représentant l'ensemble des demandeurs et chez qui il est fait élection de domicile pour les suites de la procédure.

Dans les vingt jours de la réception de la demande, l'administration adresse au demandeur, par pli recommandé à la poste, un accusé de réception si le dossier est complet. Dans le cas contraire, elle l'informe dans les mêmes conditions que le dossier n'est pas complet en indiquant les documents ou renseignements manquants; l'administration délivre l'accusé de réception dans les vingt jours de la réception de ces documents ou renseignements.

Section II. – Contenu

Art. 242/2. – Le plan de gestion patrimoniale constitue un instrument de gestion globale visant la conservation cohérente, harmonieuse et homogène du bien relevant du patrimoine immobilier concerné.

Il contient une étude globale du bien visé en tenant compte des analyses approfondies effectuées à son propos et détermine :

- 1° les objectifs généraux de conservation de ce bien au sens de l'article 206, 2°;
- 2° les moyens à mettre en œuvre pour atteindre ces objectifs;
- 3° les actes et travaux pouvant être réalisés en exécution de ce plan et de ce fait dispensés de l'obtention préalable d'un permis d'urbanisme;
- 4° lorsqu'il ne dispense pas lui-même de permis d'urbanisme en application du 3°, les conditions moyennant lesquelles des actes et travaux peuvent être posés ou accomplis en étant soit dispensés de permis d'urbanisme, soit dispensés de l'avis de la Commission royale des monuments et des sites, de l'avis du Collège des Bourgmestre et Echevins de la commune, des mesures

een aanzienlijke coherentie van de voornaamste architecturale elementen vertoont en afhangt van meerdere eigenaars;

3° landschap : elk werk van de natuur of van de mens of elk gecombineerd werk van de natuur en de mens dat, naast de kenmerken bepaald in artikel 206, 1°, c), tevens een herhaling of een aanzienlijke coherentie van de voornaamste elementen vertoont.

§ 2. – De Regering bepaalt de vorm, de inhoud en de procedure betreffende de indiening door een derde van een aanvraag voor de opmaak van een beheersplan voor erfgoed.

Indien de aanvraag uitgaat van meer dan één persoon, vermeldt de aanvraag de persoon die alle aanvragers vertegenwoordigt en bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan voor het vervolg van de procedure.

Binnen twintig dagen na ontvangst van de aanvraag, stuurt de administratie, indien het dossier volledig is, per aangetekende zending een ontvangstbewijs op naar de aanvrager. In het omgekeerde geval, laat zij hem op dezelfde wijze weten dat het dossier niet volledig is, met vermelding van de ontbrekende documenten of gegevens; de administratie bezorgt het ontvangstbewijs binnen de twintig dagen nadat zij deze documenten of gegevens ontvangen heeft.

Afdeling II. – Inhoud

Art. 242/2. – Het beheersplan voor erfgoed is een globaal beheersinstrument met het oog op een samenhangend, harmonisch en eenvormig behoud van het betrokken onroerend erfgoed.

Het bevat een globale studie van het beoogde goed, houdt rekening met de grondige analyses die hierover zijn gemaakt en bepaalt :

- 1° de algemene doelstellingen voor het behoud van het goed in de zin van artikel 206, 2°;
- 2° de middelen waarvan gebruik gemaakt dient te worden om deze doelstellingen te verwezenlijken;
- 3° de handelingen en werken die verricht mogen worden in uitvoering van het plan en daardoor vrijgesteld zijn van de voorafgaande verkrijging van een stedenbouwkundige vergunning;
- 4° wanneer het zelf geen vrijstelling verleent van stedenbouwkundige vergunning met toepassing van het 3°, de voorwaarden waaronder handelingen en werken aangevat of uitgevoerd mogen worden, waarbij deze vrijgesteld zijn hetzij van een stedenbouwkundige vergunning, hetzij van het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, van het advies van het

particulières de publicité et/ou de l'avis de la commission de concertation;

5° les éventuelles dérogations aux exigences de performances énergétiques au sens de l'ordonnance du 7 juin 2007 relative à la performance énergétique et au climat intérieur des bâtiments, accordées pour le bien considéré au terme d'une mise en balance opérée entre l'intérêt de la conservation du patrimoine d'une part et l'objectif d'améliorer les performances énergétiques et de climat intérieur de ce bien d'autre part;

6° les actes et travaux pouvant bénéficier de subsides en application de l'article 240, § 1er et, le cas échéant, les subventions ou taux de subvention majorés dans les cas qu'il énumère par dérogation aux règles prises en exécution de cette disposition.

Section III. – Procédure d'élaboration

Art. 242/3. – Que la demande émane d'un tiers ou que la procédure soit initiée par le Gouvernement, l'administration établit un rapport circonstancié sur l'intérêt d'établir un plan de gestion, et si cet intérêt est reconnu, sur son objet, sa portée, ainsi que sur l'objet et l'étendue des études préalables visées à l'article 242/5, troisième alinéa, 2°, en fonction des actes et travaux envisagés, de la nature du bien immobilier concerné ainsi que des éléments techniques à utiliser.

Art. 242/4. – La demande d'un tiers d'élaborer un plan de gestion patrimoniale et/ou le rapport visé à l'article 242/3 est soumis pour avis à la Commission royale des monuments et des sites. Si la demande émane d'un tiers, cette consultation s'effectue dans les quarante-cinq jours de l'accusé de réception du dossier complet.

La Commission royale des monuments et des sites émet son avis dans les quarante-cinq jours de la notification de la demande d'avis. Si ce délai n'est pas respecté, l'avis est réputé favorable.

Dans les nonante jours après réception de l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites ou après expiration du délai visé à l'alinéa 2, le Gouvernement se prononce sur la demande et arrête, le cas échéant, les modalités de réalisation du plan de gestion patrimoniale. Si la demande émane d'un tiers, le Gouvernement notifie sa décision au demandeur par lettre recommandée à la poste.

Art. 242/5. – Le Gouvernement élabore le projet de plan de gestion patrimoniale sur la base des modalités qu'il a établies et réalise, s'il échet, un rapport sur ses incidences environnementales conformément à l'ordonnance du 18 mars

college van burgemeester en schepenen van de gemeente, van de speciale maatregelen van openbaarmaking en/of van het advies van de overlegcommissie;

5° de eventuele afwijkingen die voor het desbetreffende goed toegestaan worden op de eisen inzake energieprestaties, in de zin van de ordonnantie van 7 juni 2007 betreffende de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen, nadat een afweging is gemaakt tussen het belang om het erfgoed in stand te houden enerzijds en de doelstelling om de energieprestaties en het binnenklimaat van het goed te verbeteren anderzijds;

6° de handelingen en werken die in aanmerking komen voor subsidies met toepassing van artikel 240, § 1 en, in voorkomend geval, de subsidies of verhoogde subsidiëringspercentages in de gevallen die het vermeldt in afwijking van de in uitvoering van deze bepaling vastgelegde regels.

Afdeling III. – Uitwerkingsprocedure

Art. 242/3. – Ongeacht de aanvraag uitgaat van een derde of de procedure wordt ingeleid door de Regering, stelt de administratie een omstandig verslag op over het belang van de opmaak van een beheersplan, en indien dit belang erkend wordt, over het voorwerp en de draagwijdte ervan alsook over het voorwerp en de omvang van de voorstudies bedoeld in artikel 242/5, derde lid, 2°, in functie van de beoogde handelingen en werken, van de aard van het betrokken onroerend goed en van de te gebruiken technische elementen.

Art. 242/4. – De aanvraag van een derde om een beheersplan voor erfgoed op te maken en/of het verslag bedoeld in artikel 242/3 wordt om advies voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Indien de aanvraag uitgaat van een derde, gebeurt deze raadpleging binnen de vijfenveertig dagen nadat het ontvangstbewijs van het volledige dossier is verstuurd.

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen brengt haar advies uit binnen vijfenveertig dagen na de kennisgeving van de adviesaanvraag. Indien deze termijn niet wordt nageleefd, wordt het advies geacht gunstig te zijn.

Binnen negentig dagen na ontvangst van het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen of na het verstrijken van de in het tweede lid bedoelde termijn, spreekt de Regering zich uit over de aanvraag en bepaalt zij desgevallend de uitvoeringsregels van het beheersplan voor erfgoed. Indien de aanvraag uitgaat van een derde, deelt de Regering haar beslissing per aangetekend schrijven aan de aanvrager mee.

Art. 242/5. – De Regering werkt het ontwerpbeheersplan voor erfgoed uit op basis van de door haar bepaalde regels en stelt desgevallend een milieueffectenrapport op overeenkomstig de ordonnantie van 18 maart 2004 betref-

2004 relative à l'évaluation des incidences de certains plans et programmes sur l'environnement, sous réserve des dispositions particulières prévues à la présente section.

Les renseignements recueillis à l'occasion de l'adoption de l'arrêté de classement ou d'inscription sur la liste de sauvegarde ou les renseignements utiles concernant les incidences sur l'environnement recueillis à l'occasion de l'octroi d'un permis d'urbanisme peuvent être utilisés dans ce cadre.

Le projet de plan de gestion patrimoniale contient, en fonction de leur pertinence par rapport aux interventions envisagées :

1° une note d'intentions explicitant l'objet et les objectifs du plan de gestion patrimoniale;

2° les études préalables :

- a) une description de l'état physique du bien et des désordres constatés;
- b) une analyse historique, scientifique, technique et matérielle du bien concerné par les actes et travaux;
- c) la définition des principes et des options des interventions;
- d) une étude de stabilité lorsque les actes et travaux sont susceptibles d'y porter atteinte;
- e) lorsque les actes et travaux visés par le plan ont un impact sur la performance énergétique des bâtiments concernés, une évaluation de l'amélioration de ces performances en regard des objectifs de l'ordonnance du 7 juin 2007 relative à la performance énergétique et au climat intérieur des bâtiments;

3° les plans et relevés suivants :

- a) les plans généraux d'intervention;
- b) le relevé précis des éléments architecturaux ou de végétation existants en cas de remplacement, démontage ou modification de ces éléments;
- c) les plans de détails d'exécution indiquant l'emprise et la localisation exacte de chaque catégorie de travaux;

4° une description précise des travaux et des techniques prévues contenant les précisions suivantes :

fende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde plannen en programma's, onder voorbehoud van de in deze afdeling opgenomen bijzondere bepalingen.

In dit verband kan gebruik gemaakt worden van de informatie die is verzameld naar aanleiding van de goedkeuring van het besluit tot bescherming of inschrijving op de bewaarijst en van de nuttige informatie betreffende de effecten op het leefmilieu verzameld naar aanleiding van de toekenning van een stedenbouwkundige vergunning.

Het ontwerpbeheersplan voor erfgoed omvat volgende elementen, al naar gelang van hun relevantie in het licht van de vooropgestelde ingrepen :

1° een intentienota met uitdrukkelijke toelichting omtrent het voorwerp en de doelstellingen van het beheersplan voor erfgoed;

2° de voorstudies :

- a) een beschrijving van de uiterlijke toestand van het goed en van de vastgestelde ongeordendheden;
- b) een historische, wetenschappelijke, technische en materiële analyse van het goed waarop de handelingen en werken betrekking hebben;
- c) de omschrijving van de principes en van de opties waarop de ingrepen gestoeld zijn;
- d) een studie betreffende de stabiliteit wanneer de handelingen en werken deze kunnen aantasten;
- e) wanneer de door het plan beoogde handelingen en werken een impact hebben op de energieprestatie van de betrokken gebouwen, een evaluatie van de verbetering van deze prestaties in het licht van de doelstellingen van de ordonnantie van 7 juni 2007 betreffende de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen;

3° de volgende plannen en overzichten :

- a) de algemene plannen met betrekking tot de ingrepen;
- b) een nauwkeurige staat van de bestaande architecturale of vegetatieve elementen, wanneer deze vervangen, gedemonteerd of gewijzigd worden;
- c) de gedetailleerde uitvoeringsplannen met aanduiding van de omvang en de exacte lokalisatie van elke categorie van werken;

4° een nauwkeurige beschrijving van de werken en van de voorziene technieken met volgende preciseringen :

- a) chaque catégorie de travaux et au sein de chaque catégorie de travaux, chaque poste doit être décrit, localisé et repris sous une numérotation distincte;
- b) chaque poste doit être décrit avec la plus grande précision possible en ce qui concerne :
- la nature des matériaux ou des végétaux mis en œuvre;
  - les techniques utilisées;

5° le cas échéant un plan d'action et de phasage des interventions.

Art. 242/6. – Le Gouvernement soumet le projet de plan de gestion patrimoniale ainsi que le rapport sur les incidences environnementales éventuellement requis à l'enquête publique sur le territoire de la commune ou des communes sur lequel ou lesquels le bien concerné est situé conformément aux modalités prescrites pour les enquêtes publiques relatives aux demandes de permis d'urbanisme.

Si le projet est soumis à l'établissement d'un rapport préalable sur ses incidences environnementales, l'enquête publique se tient, par dérogation à l'article 11 de l'ordonnance du 18 mars 2004 relative à l'évaluation des incidences de certains plans et programmes sur l'environnement, selon les modalités d'enquête publique visées au premier alinéa.

A l'expiration du délai d'enquête, la commune ou les communes sur le territoire de laquelle ou desquelles le bien concerné est situé, disposent d'un délai de trente jours pour émettre un avis. Passé ce délai, l'avis est réputé favorable.

Art. 242/7. – Lorsque des dérogations sont accordées en vertu de l'article 242/2, deuxième alinéa, 5°, le plan est soumis à l'avis de l'Institut bruxellois pour la gestion de l'environnement au moment où il est soumis à l'enquête publique. L'Institut bruxellois pour la gestion de l'environnement émet son avis dans les quarante-cinq jours de la notification par le Gouvernement de la demande d'avis. Passé ce délai, la procédure est poursuivie.

Art. 242/8. – Après avoir recueilli l'avis de la Commission royale des monuments et des sites selon les modalités visées aux articles 11, § 3 et 177, § 2, le Gouvernement arrête définitivement le plan de gestion patrimoniale et détermine, le cas échéant, les modalités de subvention, comme visées à l'article 242/2, deuxième alinéa, 6°.

Par dérogation à l'article 177, § 2, la Commission royale des monuments et des sites émet son avis dans les quarante-cinq jours de la notification de la demande par le Gouvernement.

- a) elke categorie van werken en binnen elke categorie van werken is het nodig iedere post te beschrijven, te lokaliseren en te hernemen onder een afzonderlijke nummering;
- b) elke post moet zo nauwkeurig mogelijk omschreven worden voor wat betreft :
- de aard van de aangewende materialen of beplanting;
  - de gebruikte technieken;

5° desgevallend een actieplan en een spreidingsplan van de ingrepen.

Art. 242/6. – De Regering onderwerpt het ontwerpbeheersplan voor erfgoed en het eventueel vereiste milieueffectenrapport aan het openbaar onderzoek op het grondgebied van de gemeente of van de gemeenten waar het betrokken goed gelegen is, en dit overeenkomstig de regels die gelden voor openbare onderzoeken met betrekking tot aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen.

Indien het project onderworpen is aan de opmaak van een voorafgaand milieueffectenrapport, vindt het openbaar onderzoek, in afwijking van artikel 11 van de ordonnantie van 18 maart 2004 betreffende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde plannen en programma's, plaats volgens de in het eerste lid bedoelde regels met betrekking tot het openbaar onderzoek.

Na het verstrijken van de onderzoekstermijn, beschikken de gemeente of de gemeenten waar het betrokken goed gelegen is, over een termijn van dertig dagen om een advies uit te brengen. Na die termijn, wordt het advies geacht gunstig te zijn.

Art. 242/7. – Wanneer er afwijkingen worden toegestaan krachtens artikel 242/2, tweede lid, 5°, wordt het plan om advies voorgelegd aan het Brussels Instituut voor Milieubeheer op het ogenblik dat het aan het openbaar onderzoek onderworpen wordt. Het Brussels Instituut voor Milieubeheer brengt zijn advies uit binnen vijfenveertig dagen volgend op de kennisgeving van de adviesaanvraag door de Regering. Na het verstrijken van deze termijn, wordt de procedure voortgezet.

Art. 242/8. – Na het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen te hebben ingewonnen volgens de regels bedoeld in de artikelen 11, § 3, en 177, § 2, vaardigt de Regering definitief het beheersplan voor erfgoed uit en bepaalt zij, desgevallend, de subsidiëringsregels, zoals bedoeld in artikel 242/2, tweede lid, 6°.

In afwijking van artikel 177, § 2, brengt de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen haar advies uit binnen vijfenveertig dagen volgend op de kennisgeving van de aanvraag door de Regering.

Dans l'hypothèse où l'avis de la Commission est partiellement défavorable mais sans mettre en cause l'essence même du projet, la procédure peut être poursuivie en adaptant le projet à cet avis.

Art. 242/9. – Le plan de gestion patrimoniale entre en vigueur dans le délai fixé par le Gouvernement, ou à défaut, un mois après sa publication au *Moniteur belge*.

Section IV. – Procédure de modification

Art. 242/10. – Le Gouvernement décide de la modification d'un plan de gestion patrimoniale par arrêté motivé.

Art. 242/11. – La procédure de modification est soumise aux dispositions de la section III.

Section V. – Effets

Art. 242/12. – Les dispositions du plan de gestion patrimoniale relatives aux éléments visés à l'article 242/2, deuxième alinéa, 3° à 6° ont valeur réglementaire.

Les autres dispositions du plan sont indicatives.

Section VI. – Informations relatives à la mise en œuvre du plan

Art. 242/13. – Les propriétaires, occupants ou tout tiers concerné sont tenus d'informer l'administration des monuments et des sites de l'exécution des actes ou travaux autorisés par le plan de gestion patrimoniale au moins un mois avant le début de leur exécution.

Section VII. – Arrêtés d'exécution

Art. 242/14. – Le Gouvernement adopte les arrêtés d'exécution du présent chapitre, notamment pour préciser s'il échet la forme des avis des instances consultatives qui y sont visés, la procédure d'examen des demandes introduites en vue d'entamer l'élaboration d'un plan de gestion patrimoniale ainsi que les modalités de contrôle, par l'administration, de la mise en œuvre de ces plans et des actes et/ou travaux autorisés par ceux-ci. ».

Article 13 (ancien article 12)

L'article 249, premier alinéa, du même Code est complété par un point 5° libellé comme suit :

In het geval dat het advies van de Commissie ten dele ongunstig is, maar de essentie van het project niet in vraag stelt, kan de procedure worden voortgezet mits aanpassing van het project aan dit advies.

Art. 242/9. – Het beheersplan voor erfgoed treedt in werking binnen de door de Regering bepaalde termijn of, bij gebrek hieraan, een maand na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Afdeling IV. – Wijzigingsprocedure

Art. 242/10. – De Regering beslist over de wijziging van een beheersplan voor erfgoed bij met redenen omkleed besluit.

Art. 242/11. – De wijzigingsprocedure is onderworpen aan de bepalingen van afdeling III.

Afdeling V. – Gevolgen

Art. 242/12. – De bepalingen van het beheersplan voor erfgoed die betrekking hebben op de elementen bedoeld in artikel 242/2, tweede lid, 3° tot 6°, hebben verordenende waarde.

De overige bepalingen van het plan zijn indicatief.

Afdeling VI. – Informatie met betrekking tot de uitvoering van het plan

Art. 242/13. – De eigenaars, gebruikers of derden zijn ertoe gehouden de administratie monumenten en landschappen te informeren over de uitvoering van de handelingen en werken die zijn toegestaan door het beheersplan voor erfgoed en dit minstens een maand voor het begin van de uitvoering ervan.

Afdeling VII. – Uitvoeringsbesluiten

Art. 242/14. – De Regering hecht haar goedkeuring aan de uitvoeringsbesluiten voor dit hoofdstuk, waarin zij desgevallend preciseringen vastlegt in verband met de vorm van de hierin beoogde adviezen van de adviesorganen, de procedure met betrekking tot het onderzoek van de ingediende aanvragen om van start te gaan met de opmaak van een beheersplan voor erfgoed evenals de modaliteiten aangaande de door de administratie uitgeoefende controle op de uitvoering van deze plannen en van de handelingen en/of werken die erdoor toegestaan zijn. ».

Artikel 13 (oud artikel 12)

Artikel 249, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een 5° dat luidt als volgt :

« 5° toutes autres mesures de sensibilisation en matière de sondages, de fouilles et de découvertes archéologiques. ».

Article 14 (ancien article 13)

Dans l'article 298 du même Code, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans la version néerlandaise, le premier alinéa est remplacé par le texte suivant : « Voor de goederen die behoren tot het onroerend erfgoed dat volledig of deels beschermd is of ingeschreven op de bewaarlijst, en die hoofdzakelijk gebruikt worden als woning en niet worden verhuurd, of die uitsluitend gebruikt worden als voorziening inzake scholen, cultuur, sport, sociale aangelegenheden, gezondheid, erkende erediensten of lekenmoraal, geldt vrijstelling van onroerende voorheffing, in de volgende mate : »;

2° le quatrième l'alinéa est supprimé.

Article 15 (ancien article 14)

L'article 300, 6° du même Code est complété par les mots qui suivent :

« ou de ne pas respecter les prescriptions réglementaires d'un plan de gestion patrimoniale visé au chapitre *Vibis* du Titre V. ».

Article 16 (nouveau)

L'article 58 du même Code, est complété par les alinéas nouveaux rédigés comme suit :

« Le Gouvernement peut, dans les conditions visées à l'article 54 et par arrêté motivé, décider l'abrogation totale ou partielle d'un plan particulier d'affectation du sol.

Dans ce cas, il invite le conseil communal à y procéder conformément à la présente section et fixe les délais dans lesquels le conseil communal doit lui soumettre pour approbation la décision d'abrogation du plan particulier d'affectation du sol, de la mise à l'enquête publique et de la transmission du dossier complet pour approbation de la décision d'abroger conformément à l'article 61.

Dans le cas où le conseil communal a rejeté l'invitation du Gouvernement ou n'a pas respecté les délais qui lui sont imposés, ce dernier peut se substituer à lui pour abroger le plan particulier d'affectation du sol, selon la procédure prévue à la présente section. ».

« 5° alle andere sensibiliseringsmaatregelen die verband houden met archeologische peilingen, opgravingen en ontdekkingen. ».

Artikel 14 (oud artikel 13)

In artikel 298 van hetzelfde Wetboek, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in de Nederlandse versie wordt het eerste lid vervangen door de volgende tekst : « Voor de goederen die behoren tot het onroerend erfgoed dat volledig of deels beschermd is of ingeschreven op de bewaarlijst, en die hoofdzakelijk gebruikt worden als woning en niet worden verhuurd, of die uitsluitend gebruikt worden als voorziening inzake scholen, cultuur, sport, sociale aangelegenheden, gezondheid, erkende erediensten of lekenmoraal, geldt vrijstelling van onroerende voorheffing, in de volgende mate : »;

2° het vierde lid wordt geschrapt.

Artikel 15 (oud artikel 14)

Artikel 300, 6°, van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende woorden :

« of om de verordenende voorschriften na te leven van een beheersplan voor erfgoed bedoeld in hoofdstuk *Vibis* van Titel V. ».

Artikel 16 (nieuw)

Artikel 58 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de als volgt opgestelde nieuwe leden :

« De Regering kan, onder de voorwaarden bedoeld in artikel 54 en bij een met redenen omkleed besluit, beslissen om een bijzonder bestemmingsplan geheel of gedeeltelijk op te heffen.

In dat geval, verzoekt ze de gemeenteraad om daartoe over te gaan overeenkomstig de bepalingen in deze afdeling en legt ze de termijnen vast waarbinnen de gemeenteraad haar ter goedkeuring de beslissing moet voorleggen om het bijzonder bestemmingsplan op te heffen, een openbaar onderzoek op te starten en het volledige dossier over te maken ter goedkeuring van de beslissing om overeenkomstig artikel 61 over te gaan tot de opheffing.

Indien de gemeenteraad het verzoek van de Regering heeft afgewezen of de opgelegde termijnen niet heeft nageleefd, kan de Regering in zijn plaats het bijzonder bestemmingsplan opheffen volgens de in deze afdeling voorziene procedure. ».

Article 17 (nouveau)

A l'article 59, alinéa 1er, du même Code, les modifications suivantes sont apportées :

1° un alinéa 1er, rédigé comme suit, est ajouté :

« Sans préjudice de la procédure prévue à la présente section, les articles 43 à 47, relatifs à l'évaluation des incidences sur l'environnement des projets de plans particuliers d'affectation du sol sont applicables à leur abrogation. »;

2° à l'alinéa 1er, désormais alinéa 2, les mots « d'un plan du périmètre visé en cas d'abrogation partielle, du rapport sur les incidences environnementales lorsque ce rapport est requis et » sont insérés entre les mots « un plan particulier d'affectation du sol, accompagné » et « d'un rapport qui justifie l'abrogation du plan particulier d'affectation du sol. »;

3° *in fine* de l'alinéa 1er, désormais alinéa 2, la phrase suivante est ajoutée :

« Sous le cas visé à l'article 58, dernier alinéa, le rapport qui justifie l'abrogation du plan particulier d'affectation du sol en lieu et place de sa modification est établi par le Gouvernement. ».

CHAPITRE 2

**Modification de l'ordonnance du
14 mai 2009 modifiant l'ordonnance du
13 mai 2004 portant ratification du
Code bruxellois de l'aménagement du territoire**

Article 18 (ancien article 15)

L'article 123 de l'ordonnance du 14 mai 2009 modifiant l'ordonnance du 13 mai 2004 portant ratification du Code bruxellois de l'aménagement du territoire est complété par un alinéa rédigé comme suit : « Toutefois, l'article 112 entre en vigueur un an après la publication de la présente ordonnance au *Moniteur belge*. ».

CHAPITRE 3

**Modification de l'ordonnance du 18 mars 2004
relative à l'évaluation des incidences de
certains plans et programmes sur l'environnement**

Article 19 (ancien article 16)

Dans l'ordonnance du 18 mars 2004 relative à l'évaluation des incidences de certains plans et programmes sur l'environnement, sont apportées les modifications suivantes :

Artikel 17 (nieuw)

In artikel 59, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° een eerste lid wordt toegevoegd, luidend :

« Onverminderd de in deze afdeling bepaalde procedure, zijn de artikelen 43 tot 47, betreffende de evaluatie van de milieueffecten van de ontwerpen van bijzondere bestemmingsplannen, van toepassing bij hun opheffing. »;

2° in het eerste lid, dat voortaan het tweede lid is, worden de woorden « een plan van de beoogde perimeter in geval van een gedeeltelijke opheffing, het verslag over de milieueffecten als dat verslag vereist wordt » ingevoegd tussen de woorden « bijzonder bestemmingsplan op te heffen, vergezeld van » en de woorden « een verslag waarin de opheffing van het bijzonder bestemmingsplan wordt verantwoord. »;

3° *in fine* van het eerste lid, dat voortaan het tweede lid is, wordt de volgende zin toegevoegd :

« In het geval bedoeld in artikel 58, laatste lid, wordt het verslag dat de opheffing van het bijzonder bestemmingsplan verantwoordt in plaats van de wijziging ervan opgesteld door de Regering. ».

HOOFDSTUK 2

**Wijziging van de ordonnantie van
14 mei 2009 tot wijziging van de ordonnantie van
13 mei 2004 houdende ratificatie van het
Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening**

Artikel 18 (oud artikel 15)

Artikel 123 van de ordonnantie van 14 mei 2009 tot wijziging van de ordonnantie van 13 mei 2004 houdende ratificatie van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening wordt aangevuld met een lid dat luidt als volgt : « Artikel 112 wordt evenwel van kracht één jaar na de bekendmaking van deze ordonnantie in het *Belgisch Staatsblad*. ».

HOOFDSTUK 3

**Wijziging van de ordonnantie van 18 maart 2004
betreffende de milieueffectenbeoordeling
van bepaalde plannen en programma's**

Artikel 19 (oud artikel 16)

Volgende wijzigingen worden aangebracht aan de ordonnantie van 18 maart 2004 betreffende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde plannen en programma's :

1° L'article 5, § 1er est complété par un littera c) libellé comme suit : « c) constituant un plan de gestion patrimoniale visé au chapitre *Vibis* du titre V du Code bruxellois de l'aménagement du territoire. ».

2° A l'article 6, § 2, il est ajouté un deuxième alinéa libellé comme suit :

« Les avis sont transmis dans les trente jours de la demande. A défaut, les avis sont réputés considérer que le plan ou programme n'est pas susceptible d'avoir des incidences notables sur l'environnement. La moitié au moins du délai de trente jours se situe en dehors des périodes de vacances scolaires. ».

3° L'article 10, § 2, deuxième alinéa est complété par un 7° libellé comme suit : « 7° pour le plan de gestion patrimoniale visé au chapitre *Vibis* du titre V du Code bruxellois de l'aménagement du territoire : l'Institut bruxellois pour la gestion de l'environnement, sauf si cet Institut est l'auteur de la proposition d'établir un plan de gestion patrimoniale, auquel cas l'autorité à consulter est le Conseil de l'environnement. ».

CHAPITRE 4

Modification de l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature

Article 20 (ancien article 17)

A l'article 50, § 3, quatrième alinéa de l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature, les mots « en application de l'article 98, § 2/2 ou 175, 4° du CoBAT » sont remplacés par les mots « en application du chapitre *Vibis* du titre V du CoBAT ou de l'article 175, 4° de ce Code ».

CHAPITRE 5

Entrée en vigueur

Article 21 (ancien article 18)

La présente ordonnance entre en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

L'article 6 entre en vigueur le premier jour qui suit sa publication au *Moniteur belge*.

1° Artikel 5, § 1 wordt aangevuld met een littera c), luidend als volgt : « c) die een beheersplan voor erfgoed uitmaken bedoeld in hoofdstuk *Vibis* van titel V van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening. ».

2° Aan artikel 6, § 2, wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt :

« De adviezen worden overgemaakt binnen dertig dagen na de aanvraag. Bij ontstentenis, worden de adviezen geacht ervan uit te gaan dat het plan of programma niet van die aard is aanzienlijke gevolgen te kunnen hebben voor het milieu. Ten minste de helft van de termijn van dertig dagen valt buiten de periodes van de schoolvakanties. ».

3° Artikel 10, § 2, tweede lid wordt aangevuld met een 7°, luidend als volgt : « 7° voor het beheersplan voor erfgoed bedoeld in hoofdstuk *Vibis* van titel V van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening : het Brussels Instituut voor Milieubeheer, behalve indien dit Instituut de uitwerker is van het voorstel om een beheersplan voor erfgoed op te maken, in welk geval de te raadplegen autoriteit de Raad voor het Leefmilieu is. ».

HOOFDSTUK 4

Wijziging van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud

Artikel 20 (oud artikel 17)

In artikel 50, § 3, vierde lid van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud, worden de woorden « in toepassing van artikel 98, § 2/2 of 175, 4° van het BWRO » vervangen door de woorden « in toepassing van hoofdstuk *Vibis* van titel V van het BWRO of van artikel 175, 4° van dit Wetboek ».

HOOFDSTUK 5

Inwerkingtreding

Artikel 21 (oud artikel 18)

Deze ordonnantie treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Artikel 6 treedt in werking de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

VI. Amendements

N° 1 (de M. René COPPENS, Mmes Julie de GROOTE, Annemie MAES, Marie NAGY, Olivia P'TITO)

Insérer un nouvel article 5/1 rédigé comme suit :

« Article 5/1 (nouveau)

L'article 175, 4°, du même Code, est remplacé par ce qui suit :

« 4° lorsqu'il concerne un bien qui est, en totalité ou en partie, inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé ou en cours de procédure d'inscription ou de classement, que les actes et travaux portent ou non sur les parties de ce bien inscrites sur la liste de sauvegarde ou classées, ou faisant l'objet d'une procédure d'inscription ou de classement; ». ».

JUSTIFICATION

L'amendement proposé vise à confirmer et à clarifier dans le texte l'intention du législateur de 2002.

L'objectif est de préciser de façon claire l'étendue de la compétence du fonctionnaire délégué qui s'étend au traitement de toutes les demandes de permis concernant un bien protégé, en ce compris les demandes pour des actes et travaux ne portant pas directement sur les parties protégées du bien.

La lecture combinée de cet article avec les alinéas 1er et 4 de l'article 177, § 2, a engendré des divergences d'interprétation.

Le CE a considéré dans son arrêt « de CROY », n° 221.204 du 25 octobre 2012, que les « les mots « bien classé » ou « bien inscrit sur la liste de sauvegarde » doivent donc être interprétés de la même manière dans l'article 175, alinéa 1er, 3° et dans l'article 177, § 2; que, partant, lorsque la mesure de protection ne porte que sur une ou plusieurs parties d'un bien, la compétence du fonctionnaire délégué ne s'étend pas aux permis qui ne concernent que les parties ne faisant pas l'objet de la mesure de protection ».

Précédemment en effet, dans son avis émis le 2 mars 2011 à propos du projet d'arrêté modifiant l'arrêté du 13 novembre 2008 « minime importance », la section de législation a rappelé qu'en vertu de l'article 177, § 2, du CoBAT, tel qu'il est actuellement rédigé, « une demande de permis portant sur des actes ou des travaux relatifs à un bien inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé n'est soumise à l'avis de la Commission royale des monuments et des sites qu'« en ce qui concerne les interventions portant sur ce bien », c'est-à-dire les interventions portant sur les parties protégées du bien (ceci résulte tant de l'alinéa 1er de l'article 177, § 2, qui énonce le principe de l'obligation de prendre l'avis de la Commission royale des monuments et des sites, que de l'alinéa 4 de la même disposition, qui précise que cet avis doit être un avis conforme). » (avis cité n° 49.230/4 du 2 mars 2011, p. 6).

Dans l'affaire « de CROY », l'auditeur, se basant sur les travaux préparatoires, avait mis en avant l'objectif de simplification administrative poursuivi par le législateur en instaurant un système de permis « urbanisme-patrimoine » unique : le choix d'une seule procédure permet aux

VI. Amendementen

Nr. 1 (van de heer René COPPENS, mevr. Julie de GROOTE, mevr. Annemie MAES, mevr. Marie NAGY, mevr. Olivia P'TITO)

Een nieuw artikel 5/1 in te voegen, luidend :

« Artikel 5/1 (nieuw)

Artikel 175, 4°, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

« 4° wanneer zij betrekking heeft op een goed dat, in zijn totaliteit of voor een gedeelte, ingeschreven is op de bewaarlijst of beschermd of waarvan de procedure tot inschrijving of bescherming lopend is, of de handelingen of werken al dan niet betrekking hebben op de delen van het goed inschreven op de bewaarlijst of beschermd, of die het voorwerp uitmaken van een procedure tot inschrijving of bescherming; ». ».

VERANTWOORDING

Het voorgestelde amendement beoogt de bekrachtiging en de verduidelijking van de intentie van de wetgever van 2002 in de tekst.

Het doel is op een heldere wijze de reikwijdte van de bevoegdheid van de gemachtigde ambtenaar te preciseren, die tot de behandeling van al de vergunningsaanvragen met betrekking tot een gevrijwaard goed reikt, hierin begrepen de aanvragen voor handelingen en werken die niet rechtstreeks betrekking hebben op de gevrijwaarde delen van het goed.

De gecombineerde lectuur van dit artikel met de leden 1 en 4 van artikel 177, § 2 heeft tot uiteenlopende interpretaties geleid.

De Raad van State is er in een recent arrest (nr. 221.204 van 25 oktober 2012) van uitgegaan dat (vrij vertaald) « de woorden « beschermd goed » of « op de bewaarlijst ingeschreven goed » dus op dezelfde manier dienen te worden geïnterpreteerd in artikel 175, 4° en in artikel 177, § 2; dat, derhalve, de bevoegdheid van de gemachtigde ambtenaar, als de vrijwaringsmaatregel slechts betrekking heeft op een of meerdere delen van een goed, zich niet uitbreidt tot de vergunningen die slechts betrekking hebben op de delen die niet het voorwerp van de vrijwaringsmaatregel uitmaken ».

Voorheen werd in zijn advies, uitgebracht op 2 maart 2011, met betrekking tot het voorstel van besluit tot wijziging van het besluit van 13 november 2008 « geringe omvang », heeft de wetgevingssectie eraan herinnerd dat krachtens artikel 177, § 2, van het BWRO, zoals momenteel is geredigeerd « is een vergunningsaanvraag voor handelingen of werken aan een beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goed evenwel slechts « wat betreft de tussenkomsten die op dit goed betrekking hebben » onderworpen aan het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Het betreft de tussenkomsten die betrekking hebben op de beschermde delen van het goed (Dit blijkt zowel uit het eerste lid van artikel 177, § 2, dat het principe formuleert van de verplichting om het advies in te winnen van de Koninklijke Commissie voor Monumenten Landschappen, als uit het vierde lid van dezelfde bepaling, dat bepaald dat dit advies eensluitend dient te zijn). » (geciteerd advies n° 49.230/4 du 2 maart 2011, p. 7)

In de zaak « de CROY », had de auditeur, die zich baseerde op de voorbereidende werkzaamheden, in deze zaak het doel vooropgesteld van de administratieve vereenvoudiging, door de wetgever nagestreefd via de invoering van een systeem van unieke vergunning « stedenbouw-erfgoed » :

mêmes instances d'avoir une vue d'ensemble sur le bien protégé et d'être informées de toute modification y apportée, même si les parties protégées dudit bien ne sont pas concernées; les actes et travaux affectent fréquemment tant les parties protégées que les parties non protégées d'un bien, il serait illogique de prévoir deux procédures; même dans les cas où les actes et travaux affectent uniquement les parties non protégées, ils pourraient avoir une influence sur les parties protégées.

N° 2 (de Mmes Els AMPE, Julie de GROOTE, Annemie MAES, Marie NAGY et Olivia P'TITO)

Insérer un nouvel article 14/1, rédigé comme suit :

« Article 14/1 (nouveau)

L'article 58 du même Code est complété par les alinéas nouveaux rédigés comme suit :

« Le Gouvernement peut, dans les conditions visées à l'article 54 et par arrêté motivé, décider l'abrogation totale ou partielle d'un plan particulier d'affectation du sol.

Dans ce cas, il invite le conseil communal à y procéder conformément à la présente section et fixe les délais dans lesquels le conseil communal doit lui soumettre pour approbation la décision d'abrogation du plan particulier d'affectation du sol, de la mise à l'enquête publique et de la transmission du dossier complet pour approbation de la décision d'abroger conformément à l'article 61.

Dans le cas où le conseil communal a rejeté l'invitation du Gouvernement ou n'a pas respecté les délais qui lui sont imposés, ce dernier peut se substituer à lui pour abroger le plan particulier d'affectation du sol, selon la procédure prévue à la présente section. » ».

JUSTIFICATION

Le présent amendement doit être examiné en combinaison avec l'amendement suivant, relatif à la modification à apporter à l'article 59 du CoBAT, modifié par l'article 26 de l'ordonnance du 14 mai 2009, disposition également annulée par la Cour constitutionnelle.

Aux termes de l'arrêt n° 95/2012, prononcé le 19 juillet 2012, et publié au *Moniteur belge*, le 10 septembre 2012, la Cour constitutionnelle a, en effet, annulé « les articles 25 et 26 de l'ordonnance de la Région de Bruxelles-Capitale du 14 mai 2009 modifiant l'ordonnance du 13 mai 2004 portant ratification du CoBAT, en ce qu'ils exemptent toute abrogation d'un plan particulier d'affectation du sol d'une évaluation environnementale au sens de la directive 2001/42/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 juin 2001 « relative à l'évaluation des incidences de certains plans et programmes sur l'environnement » », et ce après avoir interrogé la Cour de Justice de l'Union européenne à titre préjudiciel (arrêt du 22 mars 2012, rendu dans l'affaire C-567/10).

door de keuze voor een enkele procedure hebben dezelfde instanties een totaalbeeld van het gevrijwaarde goed en zijn ze op de hoogte van elke wijziging die wordt aangebracht, zelfs als de gevrijwaarde delen van het genoemde goed niet betrokken zijn; de handelingen en werken hebben vaak betrekking zowel op de gevrijwaarde als op de niet-gevrijwaarde delen van een goed, zodat het onlogisch zou zijn om twee procedures te voorzien; zelfs in de gevallen waar de handelingen en werken enkel betrekking hebben op de niet-gevrijwaarde delen, kunnen ze een invloed hebben op de gevrijwaarde delen.

Nr. 2 (van mevr. Els AMPE, mevr. Julie de GROOTE, mevr. Annemie MAES, mevr. Marie NAGY en mevr. Olivia P'TITO)

Een nieuw artikel 14/1 in te voegen, luidend :

« Artikel 14/1 (nieuw)

Artikel 58 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de als volgt opgestelde nieuwe leden :

« De Regering kan, onder de voorwaarden bedoeld in artikel 54 en bij een met redenen omkleed besluit, beslissen om een bijzonder bestemmingsplan geheel of gedeeltelijk op te heffen.

In dat geval, verzoekt ze de gemeenteraad om daartoe over te gaan overeenkomstig de bepalingen in deze afdeling en legt ze de termijnen vast waarbinnen de gemeenteraad haar ter goedkeuring de beslissing moet voorleggen om het bijzonder bestemmingsplan op te heffen, een openbaar onderzoek op te starten en het volledige dossier over te maken ter goedkeuring van de beslissing om overeenkomstig artikel 61 over te gaan tot de opheffing.

Indien de gemeenteraad het verzoek van de Regering heeft afgewezen of de opgelegde termijnen niet heeft nageleefd, kan de Regering in zijn plaats het bijzonder bestemmingsplan opheffen volgens de in deze afdeling voorziene procedure. » ».

VERANTWOORDING

Dit amendement moet onderzocht worden samen met het volgende amendement, betreffende de wijziging van artikel 59 van het BWRO, gewijzigd door artikel 26 van de ordonnantie van 14 mei 2009, een bepaling die eveneens vernietigd werd door het Grondwettelijk Hof.

Luidens arrest nr. 95/2012, gewezen op 19 juli 2012, en bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 10 september 2012, vernietigde het Grondwettelijk Hof immers « de artikelen 25 en 26 van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 14 mei 2009 tot wijziging van de ordonnantie van 13 mei 2004 houdende ratificatie van het BWRO, in zoverre zij elke opheffing van een bijzonder bestemmingsplan uitsluiten van een milieubeoordeling in de zin van de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 « betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's » », na prejudiciële vragen te hebben gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (arrest van 22 maart 2012, gewezen in zaak C-567/10).

Plus précisément, la Cour constitutionnelle a, dans son arrêt n° 95/2012, jugé que l'abrogation d'un PPAS en application des articles 58 et 59 du CoBAT, tels qu'ils ont été modifiés par les articles 25 et 26 de l'ordonnance du 14 mai 2009, ne faisait pas l'objet d'une évaluation environnementale conforme aux articles 3 à 6 de la directive du 27 juin 2001 (B.8.1).

Si elle a immédiatement précisé que ce constat ne suffisait toutefois pas pour conclure que les dispositions attaquées étaient incompatibles avec cette directive – l'abrogation d'un PPAS pouvant ne concerner qu'une « petite zone au niveau local » au sens de l'article 3, paragraphe 3, de la directive du 27 juin 2001 ou n'être considérée que comme « mineure » au sens de cette même disposition, en sorte que l'abrogation d'un PPAS pourrait ne pas devoir être soumise à une évaluation environnementale au sens de cette directive – la Cour a estimé que cette dispense était subordonnée à la démonstration qu'une telle abrogation n'est pas susceptible d'avoir des incidences notables sur l'environnement (B.8.2).

Or, pour la Cour, « seules les règles relatives à l'élaboration et à la modification d'un PPAS permettent aux autorités compétentes de la Région de Bruxelles-Capitale de vérifier si un tel plan est susceptible d'avoir des incidences notables sur l'environnement (articles 43 et 44 du CoBAT, modifiés respectivement par les articles 19 et 20 de l'ordonnance du 14 mai 2009; article 52, alinéa 2, du CoBAT; articles 55 et 56, alinéa 2, du CoBAT). » (B.8.3).

Et la Cour de constater qu'un tel contrôle n'est pas prévu pour l'abrogation d'un PPAS (B.8.3.).

C'est la raison pour laquelle elle a jugé qu'en ce qu'il portait sur les articles 25 et 26 de l'ordonnance du 14 mai 2009, le moyen était fondé, ceux-ci étant incompatibles avec les articles 3 à 6 de la directive du 27 juin 2001 en ce qu'ils exemptent toute abrogation d'un PPAS d'une évaluation environnementale au sens de l'article 2, b), de cette directive (B.8.4. et B.8.5).

Des considérants précités de l'arrêt de la Cour, il est permis de tirer les conclusions suivantes :

- 1° L'abrogation d'un PPAS en application des articles 58 et 59 du CoBAT, tels qu'ils ont été modifiés par les articles 25 et 26 de l'ordonnance du 14 mai 2009, ne fait pas l'objet d'une évaluation environnementale conforme aux articles 3 à 6 de la directive.
- 2° Ce constat ne suffit toutefois pas à conclure que les dispositions attaquées seraient incompatibles avec la directive, mais il apparaît à la Cour que seules les règles actuellement relatives à l'élaboration et à la modification d'un PPAS, en ce qu'elles instaurent une procédure de contrôle, permettraient aux autorités compétentes de la Région de vérifier si une abrogation de plan est susceptible d'avoir des incidences notables sur l'environnement et de respecter ainsi les prescriptions européennes.
- 3° Les articles 25 et 26 de l'ordonnance attaquée sont donc incompatibles avec les articles 3 à 6 de la directive en ce qu'ils exemptent toute abrogation d'un PPAS d'une évaluation environnementale au sens de l'article 2, b), alors qu'ils devraient prévoir, pour qu'une telle exemption soit éventuellement conforme à la directive, un contrôle similaire à celui qui est instauré pour l'élaboration et la modification des plans.

Dès lors qu'il est proposé de renvoyer au contrôle instauré pour l'élaboration des plans au travers de l'amendement à l'article 59 du CoBAT, et qu'il est donc tenu compte de l'arrêt de la Cour constitutionnelle par cette voie, il est permis de restaurer purement et simplement l'article 58 tel qu'il avait été modifié par l'article 25 de l'ordonnance du 14 mai 2009.

Het Grondwettelijk Hof was in zijn arrest nr. 95/2012 meer bepaald van oordeel dat de opheffing van een BBP met toepassing van de artikelen 58 en 59 van het BWRO, zoals zij werden gewijzigd bij de artikelen 25 en 26 van de ordonnantie van 14 mei 2009, dus niet het voorwerp uitmaakte van een milieubeoordeling conform de artikelen 3 tot 6 van de richtlijn van 27 juni 2001 (B.8.1).

Hoewel het onmiddellijk heeft verduidelijkt dat die vaststelling echter niet volstond om te besluiten dat de bestreden bepalingen onverenigbaar waren met die richtlijn – de opheffing van een BBP zou immers slechts betrekking kunnen hebben op een « klein gebied op lokaal niveau » in de zin van artikel 3, derde lid, van de richtlijn van 27 juni 2001 of slechts als « klein » kunnen worden beschouwd in de zin van diezelfde bepaling, heeft het Hof geoordeeld dat voor die vrijstelling moest worden aangetoond dat een dergelijke opheffing geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben (B.8.2).

Het Hof stelt echter het volgende : « Alleen de regels met betrekking tot het opstellen en het wijzigen van een BBP bieden de bevoegde instanties van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest evenwel de mogelijkheid om na te gaan of een dergelijk plan aanzienlijke gevolgen voor het milieu kan hebben (artikelen 43 en 44 van het BWRO, respectievelijk gewijzigd bij de artikelen 19 en 20 van de ordonnantie van 14 mei 2009; artikel 52, tweede lid, van het BWRO; artikelen 55 en 56, tweede lid, van het BWRO). » (B.8.3).

Voorts stelt het vast dat in een dergelijke toetsing niet voorzien is voor de opheffing van een BBP (B.8.3).

Om die reden heeft het Hof geoordeeld dat inzake de artikelen 25 en 26 van de ordonnantie van 14 mei 2009 het middel gegrond was, aangezien zij onverenigbaar zijn met de artikelen 3 tot 6 van de richtlijn van 27 juni 2001 in zoverre zij elke opheffing van een BBP uitsluiten van een milieubeoordeling in de zin van artikel 2, b), van die richtlijn (B.8.4. En B.8.5).

Uit voornoemde consideransen van het arrest van het Hof, kunnen de volgende conclusies getrokken worden :

- 1° De opheffing van een BBP op grond van de artikelen 58 en 59 van het BWRO, zoals zij zijn gewijzigd bij de artikelen 25 en 26 van de ordonnantie van 14 mei 2009, maakt niet het voorwerp uit van een milieubeoordeling conform de artikelen 3 tot 6 van de richtlijn.
- 2° Die vaststelling volstaat echter niet om te besluiten dat de bestreden bepalingen onverenigbaar zouden zijn met die richtlijn, maar het lijkt het Hof dat enkel de regels die thans betrekking hebben op de opstelling en de wijziging van een BBP, doordat zij een controleprocedure instellen, de bevoegde overheden van het Gewest de mogelijkheid zouden bieden na te gaan of een opheffing van het plan belangrijke gevolgen kan hebben voor het milieu en zo de Europese voorschriften na te leven.
- 3° De artikelen 25 en 26 van de bestreden ordonnantie zijn dus onverenigbaar met de artikelen 3 tot 6 van de richtlijn in zoverre zij elke opheffing van een BBP uitsluiten van een milieubeoordeling in de zin van artikel 2, b), terwijl zij – opdat een dergelijke vrijstelling eventueel conform de richtlijn zou zijn – zouden moeten voorzien in een gelijkaardige controle als degene die ingesteld is voor de opstelling en de wijziging van de plannen.

Aangezien voorgesteld wordt te verwijzen naar de controle die ingesteld is voor de opstelling van de plannen door middel van het amendement op artikel 59 van het BWRO, en daardoor dus rekening wordt gehouden met het arrest van het Grondwettelijk Hof, mag artikel 58, zoals het gewijzigd was bij artikel 25 van de ordonnantie van 14 mei 2009, gewoon opnieuw worden ingevoerd.

N° 3 (de Mmes Els AMPE, Julie de GROOTE, Annemie MAES, Marie NAGY et Olivia P'TITO)

Insérer un nouvel article 14/2, rédigé comme suit :

« Article 14/2 (nouveau)

A l'article 59, alinéa 1er du même Code, les modifications suivantes sont apportées :

1° un alinéa 1er, rédigé comme suit, est ajouté :

« Sans préjudice de la procédure prévue à la présente section, les articles 43 à 47, relatifs à l'évaluation des incidences sur l'environnement des projets de plans particuliers d'affectation du sol sont applicables à leur abrogation. »;

2° à l'alinéa 1er, désormais alinéa 2, les mots « d'un plan du périmètre visé en cas d'abrogation partielle, du rapport sur les incidences environnementales lorsque ce rapport est requis et » sont insérés entre les mots « un plan particulier d'affectation du sol, accompagné » et « d'un rapport qui justifie l'abrogation du plan particulier d'affectation du sol »;

3° in fine de l'alinéa 1er, désormais alinéa 2, la phrase suivante est ajoutée :

« Sous le cas visé à l'article 58, dernier alinéa, le rapport qui justifie l'abrogation du plan particulier d'affectation du sol en lieu et place de sa modification est établi par le Gouvernement ». ».

JUSTIFICATION

Le présent amendement doit être examiné en combinaison avec l'amendement précédent, relatif à la modification à apporter à l'article 58 de l'ordonnance du 13 mai 2004 portant ratification du CoBAT, modifié par l'article 25 de l'ordonnance du 14 mai 2009, disposition également annulée par la Cour constitutionnelle.

Il est d'ailleurs renvoyé, en premier lieu, à la justification présentée pour ce précédent amendement, en ce qu'y sont exposées les conclusions à tirer de l'arrêt n° 95/2012, prononcé le 19 juillet 2012 par la Cour constitutionnelle, et publié au *Moniteur belge*, le 10 septembre 2012.

Pour rappel, pour la Cour, « seules les règles relatives à l'élaboration et à la modification d'un PPAS permettent aux autorités compétentes de la Région de Bruxelles-Capitale de vérifier si un tel plan est susceptible d'avoir des incidences notables sur l'environnement (articles 43 et 44 du CoBAT, modifiés respectivement par les articles 19 et 20 de l'ordonnance du 14 mai 2009; article 52, alinéa 2, du CoBAT; articles 55 et 56, alinéa 2, du CoBAT). » (B.8.3).

On sait que les dispositions relatives à la modification des PPAS visées par la Cour dans le considérant précité renvoient elles-mêmes aux dispositions réglant l'élaboration des plans particuliers d'affectation du sol, en sorte qu'un renvoi à ces dernières est suffisant. S'agissant de ces

Nr. 3 (van mevr. Els AMPE, mevr. Julie de GROOTE, mevr. Annemie MAES, mevr. Marie NAGY en mevr. Olivia P'TITO)

Een nieuw artikel 14/2 in te voegen, luidend :

« Artikel 14/2 (nieuw)

In artikel 59, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° een eerste lid wordt toegevoegd, luidend :

« Onverminderd de in deze afdeling bepaalde procedure, zijn de artikelen 43 tot 47, betreffende de evaluatie van de milieu-effecten van de ontwerpen van bijzondere bestemmingsplannen van toepassing bij hun opheffing. »;

2° in het eerste lid, dat voortaan het tweede lid is, worden de woorden « een plan van de beoogde perimeter in geval van een gedeeltelijke opheffing, het verslag over de milieu-effecten als dat verslag vereist wordt » ingevoegd tussen de woorden « bijzonder bestemmingsplan op te heffen, vergezeld van » en de woorden « een verslag waarin de opheffing van het bijzonder bestemmingsplan wordt verantwoord »;

3° in fine van het eerste lid, dat voortaan het tweede lid is, wordt de volgende zin toegevoegd :

« In het geval bedoeld in artikel 58, laatste lid, wordt het verslag dat de opheffing van het bijzonder bestemmingsplan verantwoordt in plaats van de wijziging ervan opgesteld door de Regering. ». ».

VERANTWOORDING

Dit amendement moet onderzocht worden samen met het vorige amendement, betreffende de wijziging die moet aangebracht worden in artikel 58 van het BWRO, gewijzigd door artikel 25 van de ordonnantie van 14 mei 2009, een bepaling die eveneens vernietigd werd door het Grondwettelijk Hof.

Overigens wordt in de eerste plaats verwezen naar de verantwoording voor dat vorige amendement, omdat daarin de conclusies worden uiteengezet die moeten worden getrokken uit arrest nr. 95/2012, gewezen door het Grondwettelijk Hof op 19 juli 2012, en bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* op 10 september 2012.

Pro memorie : het Hof stelt het volgende : « Alleen de regels met betrekking tot het opstellen en het wijzigen van een BBP bieden de bevoegde instanties van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest evenwel de mogelijkheid om na te gaan of een dergelijk plan aanzienlijke gevolgen voor het milieu kan hebben (artikelen 43 en 44 van het BWRO, respectievelijk gewijzigd bij de artikelen 19 en 20 van de ordonnantie van 14 mei 2009; artikel 52, tweede lid, van het BWRO; artikelen 55 en 56, tweede lid, van het BWRO). » (B.8.3).

Het is bekend dat de bepalingen betreffende de wijziging van de BBP's die het Hof bedoelt in voornoemde considerans op hun beurt verwijzen naar de bepalingen tot regeling van de opstelling van de bijzondere bestemmingsplannen, zodat een verwijzing naar die laatste volstaat. Inzake

dispositions, si la Cour vise uniquement les articles 43 et 44 du CoBAT, force est de reconnaître que les dispositions suivantes de la section III (« Procédure d'élaboration ») du Chapitre V (« Du plan particulier d'affectation du sol »), à l'exception de l'article 51, en tout état de cause visé à l'article 58 du CoBAT, ont également trait au processus d'évaluation environnementale.

En réalité, ce sont les articles 43 à 47 inclus qui concernent cet aspect, l'article 48 prévoyant que l'enquête publique relative à un projet de plan particulier d'affectation du sol doit porter également, le cas échéant, sur le rapport relatif aux incidences environnementales du projet, lorsque celui-ci est requis.

Il est proposé, par la voie du présent amendement, de maintenir intactes les dispositions de la section VI (« Procédure d'abrogation »), même si celles-ci présentent, le cas échéant, des similitudes en termes d'organisation de l'enquête publique, avec celles qui concernent l'élaboration des plans.

Il s'agit, en effet, uniquement de répondre à l'arrêt de la Cour constitutionnelle en renvoyant aux seules dispositions relatives à l'élaboration des plans particuliers d'affectation du sol qui concernent l'évaluation environnementale.

C'est la raison pour laquelle il est proposé de prévoir un renvoi aux seuls articles 43 à 47 du CoBAT, « sans préjudice » des règles de procédure prévues pour le surplus pour les abrogations de plans particuliers d'affectation du sol (point 1° de l'amendement en projet). Moyennant restauration, pour le surplus, de l'article 26 annulé par la Cour constitutionnelle, devront toujours être joints au projet d'abrogation un plan du périmètre visé en cas d'abrogation partielle et un rapport justifiant l'abrogation plutôt que la modification du plan. Le texte est toutefois étendu, par comparaison avec ce qu'avait impliqué l'article 26 annulé par la Cour, pour prévoir que, le cas échéant, le rapport sur les incidences environnementales du projet, lorsque celui-ci est requis, doit également être soumis à enquête publique (point 2° de l'amendement en projet).

Autrement dit, la formule choisie, en ce qu'elle concilie les règles de procédure prévues dans cette section relative aux abrogations de plans particuliers d'affectation du sol – « sans préjudice de la procédure prévue à la présente section » –, et celles qui régissent l'élaboration des plans particuliers d'affectation du sol en matière d'évaluation environnementale, cette formule permet de combiner l'établissement éventuel d'un rapport sur les incidences environnementales pour un projet d'abrogation de plan particulier d'aménagement du sol et l'adjonction, d'une part, du plan du périmètre visé en cas d'abrogation partielle, d'autre part, d'un rapport justifiant l'abrogation du plan particulier du sol, l'ensemble de ces documents devant, en conséquence, être soumis à enquête publique.

Si, à ce stade, les procédures d'élaboration et d'abrogation de plans demeurent, pour le surplus, similaires, il est proposé de ne pas modifier davantage la teneur des dispositions de la section VI relative à la procédure d'abrogation, non seulement pour limiter la répétition de la volonté du législateur aux seuls éléments requis en vertu de l'arrêt de la Cour constitutionnelle, mais également pour préserver la faculté de ce dernier de modifier, dans l'avenir, les modalités de l'enquête publique relatives à la seule procédure d'abrogation.

Pour le surplus, puisqu'il est tenu compte de l'arrêt de la Cour constitutionnelle par la voie ici proposée, il est permis de restaurer l'article 58 tel qu'il avait été modifié par l'article 25 de l'ordonnance du 14 mai 2009, ce qui justifie également le point 3° de l'amendement en projet.

die bepalingen, en hoewel het Hof enkel de artikelen 43 en 44 van het BWRO bedoelt, moet wel erkend worden dat de volgende bepalingen van afdeling III (« Uitwerkingsprocedure ») van Hoofdstuk V (« Bijzonder bestemmingsplan »), met uitzondering van artikel 51, die in ieder geval bedoeld worden in artikel 58 van het BWRO, tevens betrekking hebben op het proces van de milieubeoordeling.

In feite zijn het de artikelen 43 tot en met 47 die betrekking hebben op dat aspect. Artikel 48 bepaalt dat het openbaar onderzoek betreffende een bijzonder bestemmingsplan in voorkomend geval ook betrekking moet hebben op het verslag betreffende de milieueffecten van het project, als dat vereist is.

Door middel van dit amendement wordt voorgesteld de bepalingen van afdeling VI (« Opheffingsprocedure ») te behouden, zelfs als zij in voorkomend (geval inzake de organisatie van het openbaar onderzoek, gelijkenissen vertonen met diegene betreffende de opstelling van de plannen.

Het is immers enkel de bedoeling een antwoord te geven op het arrest van het Grondwettelijk Hof, door enkel te verwijzen naar de bepalingen betreffende de uitwerking van de bijzondere bestemmingsplannen die betrekking hebben op de milieubeoordeling.

Om die reden wordt voorgesteld enkel te voorzien in een verwijzing naar de artikelen 43 tot 47 van het BWRO, « onverminderd » de procedureregels die daarnaast bepaald werden voor de afwijkingen van bijzondere bestemmingsplannen (het 1° van het ontworpen amendement). Mits voor het overige het door het Grondwettelijk Hof vernietigde artikel 26 weer ingevoerd wordt, moeten een plan van de beoogde perimeter in geval van gedeeltelijke afwijking en een verslag tot verantwoording van de opheffing eerder dan de wijziging van het plan altijd bij het ontwerp van opheffing gevoegd worden. De tekst is echter ruim, in vergelijking met wat het door het Hof vernietigde artikel 26 inhield, teneinde erin te voorzien dat in voorkomend geval het verslag over de milieueffecten van het ontwerp, als dat vereist is, eveneens moet worden voorgelegd ter openbaar onderzoek (het 2° van het ontworpen amendement).

Anders gezegd : de gekozen formule biedt, doordat zij de procedureregels die bepaald zijn in die afdeling betreffende de opheffingen van bijzondere bestemmingsplannen – « onverminderd de in deze afdeling bepaalde procedure » – en degene die de opstelling van de bijzondere bestemmingsplannen regelen op het vlak van de milieubeoordeling, de mogelijkheid om het eventueel opstellen van een verslag over de milieueffecten voor een project tot opheffing van het bijzonder bestemmingsplan te combineren met de toevoeging van het plan van de bedoelde zone in geval van gedeeltelijke opheffing enerzijds en een verslag tot verantwoording van de opheffing van het bijzonder bestemmingsplan anderzijds. Bijgevolg moeten al die documenten worden voorgelegd ter openbaar onderzoek.

Als in deze fase de procedures voor de opstelling en opheffing van de plannen voor het overige gelijkaardig blijven, wordt voorgesteld de inhoud van de bepalingen van afdeling VI betreffende de opheffingsprocedure niet verder te wijzigen, niet alleen om de herhaling van de wil van de wetgever te beperken tot de elementen die vereist worden krachtens het arrest van het Grondwettelijk Hof, maar ook om de mogelijkheid van die laatste te behouden om in de toekomst enkel de regels voor het openbaar onderzoek met betrekking tot de opheffingsprocedure te behouden.

Voor het overige, en aangezien rekening wordt gehouden met het arrest van het Grondwettelijk Hof op de hier voorgestelde wijze, mag artikel 58 zoals het gewijzigd was door artikel 25 van de ordonnantie van 14 mei 2009 opnieuw ingevoerd worden, wat eveneens het 3° van het ontworpen amendement verantwoordt.